

जनकपुर

टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५९११०१
विज्ञापनको लागि मात्र
jtodayad@gmail.com

छिटो र सर्वाधिक बित्री हुने

जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष २५

अंक २५९

२०८० साल फाल्गुन ३ गते बिहीबार (15 February, Thursday, 2024)

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५१-

मानमहन्त दास जेलमुक्त

संघीय गठबन्धन भत्किने त्रास

टुडे समाचारवाता भैरहवा मटिहानी स्थानका मानमहन्त जगरनाथ दास वैष्णव बुधवार जेलमुक्त भएका छन्। रुपन्देही जिल्ला अदालतले दासलाई सफाई दिएपछि कारागार मुक्त भएका छन्।

जिल्ला अदालत रुपन्देहीमा बुधवार भएको मुद्दाको अन्तिम सुनुवाइमा दासले सफाई पाएका छन्। जिल्ला अदालत रुपन्देहीको १ नम्बर इजलासका न्यायाधीश डा. श्रीप्रसाद उप्रेतीले दासलाई सरकारी कागजात किर्ते जालसाजीको मुद्दामा सफाई दिएपछि उनी कारागार मुक्त भएका छन्।

२०७९ सालको पुस ३ गते रुपन्देही प्रहरीले उनलाई मटिहानी स्थानबाट पक्राउ गरी लगेको थियो। किर्ते जालसाजी मुद्दामा अदालतले पुर्षका लागि उनलाई थुनामा राख्ने आदेश गरेको थियो। त्यसपछि महन्थ दासले उच्च अदालत र सर्वोच्च अदालतमा थुनामुक्त गर्न अपिल गरेका थिए। उच्च र सर्वोच्च

अदालतले जिल्ला अदालत किर्ते जालसाजीको लागि थुनामा राख्ने आदेश सदर गरेको थियो। रुपन्देहीका सहायक सीडीओ रामचन्द्र अर्यालको किर्ते जालसाजी हस्ताक्षर गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयको छाप समेत प्रयोग गरी ७० लाख भन्दा बढी रूपैयाँ सिरहा जिल्लाका श्रवण यादवको मेगा बैंकको खातामा ट्यान्सफर गरेका थिए।

गुठी संस्थानले मटिहानी स्थानको महन्तबाट उनलाई हटाइसकेको छ। गुठी संस्थानको मान्यता प्राप्त महन्त नरहे पनि दासले मटिहानी स्थानमा नै रहेर जग्गा बेचबिखन लगायतका काम गर्दै आएका थिए। कारागार मुक्त भएपछि भैरहवामा नै रहेका महन्त जगरनाथ दास बिहीबार मटिहानी जाने बताइएको छ। अदालतको आदेश लिएर महन्तका सहयोगीहरू कारागारमा पुग्दा केही ढिला भएको थियो। तर अदालतको फैसलाको आधारमा उनलाई कारागार मुक्त गरिएको बताइएको छ।

टुडे समाचारवाता

जनकपुरधाम। प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'को एउटा अभिव्यक्तिले संघीय गठबन्धन भत्किने त्रास नेताहरूमा देखिएको छ। प्रचण्डले कांग्रेससितको गठबन्धन माओवादीका लागि फलदायी नभएको धारणा पार्टीको आन्तरिक बैठकमा राखेपछि नेताहरू सशक्त बनेका छन्।

कोशी प्रदेशमा गत माघ ११ गते भएको राष्ट्रिय सभा निर्वाचनमा कांग्रेसले माओवादीका उम्मेदवारलाई मतदान नगरेको आरोप लागेको छ। राष्ट्रिय सभाको चुनावपछि आक्रोशित बनेका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले खुल्ला रुपमा नै असन्तुष्टि राखेपछि गठबन्धन तरंगित बनेको छ।

कोशी प्रदेशमा कांग्रेसले माओवादीका अध्यक्ष प्रचण्डले मुलुकको राजनीतिक परिस्थितिको विश्लेषण गर्दै माओवादीका लागि कांग्रेससँगको गठबन्धन फलदायी बन्न नसकेको ब्रिफिङ गरेको नेताहरूले सार्वजनिक गरेका छन्।

गठबन्धनमा भएको सहमति अनुसार प्रचण्ड २ वर्ष प्रधानमन्त्री रहने छन्। त्यस मध्ये १ वर्ष कार्यकाल पूरा भएको छ। माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डले केन्द्रीय समितिको बैठकमा व्यक्त गरेको धारणा गठबन्धनका प्रमुख साभेदार नेपाली कांग्रेसलाई 'श्रेष्ठ' हुन सक्ने कतिपय नेताहरूको बुझाइ छ। तर गठबन्धनमा तनाव भए मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सरोज कुमार यादवले लिन चाहेको विश्वासको मतमा समस्या आउन सकेछ।

मधेश प्रदेशमा सरकारबाट अलगिएको समर्थन समेत जन्मत पार्टीले फिर्ता लिएपछि मुख्यमन्त्री यादवले विश्वासको मत लिन चाहेका छन्। अनौपचारिक रुपमा मुख्यमन्त्रीलाई कांग्रेस र नेकपा एसले विश्वासको मत दिने जनाइसकेका छन्। लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) ले पनि विश्वासको मत दिने वचन दिएको बताइएको छ। तर माओवादी संसदीय दलका नेता भरत साहले मुख्यमन्त्री फेरु पर्ने अडानबाट पछि हटेका छन्।

उच्च स्रोतका अनुसार बिहीबार बस्ने संघीय गठबन्धन दलका शीर्ष नेताहरूको बैठकले मधेश प्रदेशमा विश्वासको मत दिने निर्णय गर्ने बलियो संभावना छ। गठबन्धनले निर्णय गरे लगत्तै मुख्यमन्त्री यादवले शुरुवार विश्वासको मत लिनै बताइएको छ। कांग्रेस महासमितिको बैठक ७ गतेदेखि प्रारम्भ हुने भएकाले त्यस अगावै मुख्यमन्त्री यादवले

विश्वासको मत लिन चाहेका छन्। स्रोतका अनुसार गठबन्धनका नेताहरूले पनि कांग्रेस महासमितिको बैठक अगावै मधेश प्रदेशमा विश्वासको मत दिने निर्णय गर्ने छन्। मधेश प्रदेश सभामा सत्तारूढ गठबन्धनसित पर्याप्त बहुमत रहेकाले विश्वासको मत लिइरहन आवश्यक नभए पनि मुख्यमन्त्री यादवले जनमत हटेपछि पनि सरकारसित बहुमत रहेको साबित गर्न चाहेका छन्।

कांग्रेसले सभामुख रामचन्द्र मण्डलमाथि महाभियोग लगाएर हटाउन जनता समाजवादी पार्टी (जसपा)माथि दबाव बनाउन मुख्यमन्त्री फेरुपर्ने माग राखेको बताइन्छ।

सत्तागठबन्धनमा मधेश प्रदेशमा सबै भन्दा ठूलो दल भए पनि कांग्रेसको नेतृत्वमा सरकार छैन। संघीय गठबन्धनमा भएको सहमति अनुसार पनि मधेश प्रदेशमा कांग्रेसले सरकारको नेतृत्व गर्ने संभावना छैन। त्यसकारण सभामुखमा कांग्रेसले दाबी गर्दै आएको छ। तर जसपाले कांग्रेसको चाहनालाई समर्थन गरेको छैन। जसपा र एमाले बाहेक सभामुखलाई हटाउन सबै दल तयार रहेको बताइन्छ। स्रोतहरूका अनुसार सभामुखलाई जोगाउन एमालेले पनि मुख्यमन्त्री यादवलाई विश्वासको मत दिने छ।

सुशिको खबर !

सुशिको खबर !!

सुशिको खबर !!!

कृष्णा मेडिकल एण्ड टैकिनकल रिसर्च सेन्टर (अस्पताल)

ब्रह्मपुरी, जनकपुरधाम-९, धनुषा (नेपाल)

साबिकको जानकी मेडिकल कलेजको सिटी हस्पिटल भवनमा

डा. हेमन्त कुमार साह

एन.एम.सी.नं. १५०४०

एम.बि.बि.एस., एम.एस. (न्यूरोसर्जरी)

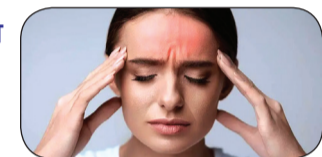
एम.सी.एच., न्यूरोसर्जरी (टि.यू., आई.ओ.एम.)

कन्सल्टेन्ट न्यूरोसर्जन

यहाँ Brain तथा Spinal सम्बन्धित सबै शल्यक्रिया (Operation) आधुनिक मेसिनद्वारा गरिन्छ।

यहाँ २४ घण्टा ICU तथा Emergency सेवा उपलब्ध छ।

- टाउको दुख्नु (Migraine headache) अर्द्धकपारी
- टाउको, ढाड, हात तथा खुट्टाको समस्या
- नशा च्यापिनु
- छारे रोग
- हात, खुट्टा पोल्नु
- हात, खुट्टा भ्रमभ्रम गर्नु र कामनु
- रिंगटा लाग्नु
- प्यारालाइसिस
- हिडदा हतितु
- पक्षघात (Brain Haemorrhage, Brain Tumor)

टाउको तथा नाशामा चोटपटक लाग्नु सम्बन्धी सम्पूर्ण रोगको लागि एउटै गन्तव्य।

सम्पर्क नं. ०८१-५९११०१२, ९८१४०२६०२५

मधेश प्रदेशको राजधानी सांस्कृतिक नगरी
जनकपुरधाम स्थित होटल

ANJANI SUITE

विशेषताहरू

- लक्जरीयर्स रुमहरू
- ठूलो पार्किङ
- जनकपुरधामको रमणीय दृश्य देखिने रुफटप रेष्टुरेन्ट
- EV चार्जिङ स्टेशनको व्यवस्था
- मल्टीक्यूजन रेष्टुरेन्ट, पार्टी हल, कन्फरेन्स हल
- विमानस्थलबाट पिकअप एण्ड ड्रपको व्यवस्था

सम्पर्क

९८५४०३०५०२, ९८५४०२७५२९

हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर, जनकपुरधाम-८, धनुषा

NEPAL MEDICITI[®]
VAYODHA HOSPITAL

NOW IN
Birgunj

पुल हेर्नेको घुइँचो

दुइ समाचारदाता

जनकपुरधाम । धनुषा र सिरहालाई जोड्ने एक हजार पाँच सय दशमलव ४४ मिटर लामो कठाल मलिनिया मल्टिस्पान भोलभ्रे पुल हेर्न आउनेको घुइँचो लाग्ने गरेको छ।

करिब दुई साताअघि निर्माण भई सञ्चालनमा आएको उक्त पुल हेर्न नेपाल र भारतबाट सयौंको संख्यामा मानिस आउने गरेका छन्। दैनिक पाँच सयदेखि आठसयको हाराहारीमा पुल घुम्न मानिस आउने गरेको धनुषा जनकनन्दनी गाउँपालिका-६ कठालका बिन्दु मण्डलले बताए। नदी र बालुवा बाहेक केही नभएको भोलुङ्गे पुल निर्माण भएपछि आवतजावतको सहजतासँगै यस क्षेत्र भरिभराउ देखिन थालेको उनको भनाइ छ।

मण्डलले भने, “पुल वरिपरि धमाधमपसल खुल्दैछ। यसले गर्दा स्थानीय बासिन्दाको आमदानीको स्रोत बन्दै गएको छ।” पुल हेर्नेका लागि अहिले आसपासका गाउँबाट

मात्रै होइन छिमेकीमुलुक भारतको मधुवनी जिल्लाका जयनगर, बदौर, देउधा, हरिने हरलाखी, अकोन्डा, उछाल, बेलालगायतका दर्जनौँ ठाउँबाट मानिस आउने गरेका पुलको सुरक्षा खटिएका प्रहरी चौकी बलहा गोठ बनरभुल्लाका इन्चार्ज शर्मा प्रसाद यादवले जानकारी दिए।

सय ४० मेट्रिक टन र तीन हजार आठ सय ८६ पैदलयात्रीको रहेको छ। सम्झौता मिति भन्दा छ महिना अगावै निर्माण कम्पनीले काम सम्पन्न गरेको छ।

टावरमा सोलार प्यानल जडान

पुलमा रातिको समयमा सर्वसाधारणलाई आवतजावतमा सहजता प्रदान गर्ने उद्देश्यले सोलार प्यानल जडान गरिएको छ। पुलमा छ वटा सोलार प्यानल जडान गरिएको पुल निर्माणमा स्वयंसेवकका रुपमा खटिएका इन्जिनियर विनोदकुमार मण्डलले बताए।

मधेश प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय मातहतका भौतिक पूर्वाधार विकास निर्देशनालय जनकपुरधामको सहयोगमा पुलमा सोलार प्यानल जडान गरिएको उनले जानकारी दिए। उनका अनुसार दश लाखको लागतमा उक्त सोलार प्यानल पुलको छ वटा टावरमा जडान गरिएको छ।

बाछो काटेको आरोपमा ३ जना पक्राउ

दुइ समाचारदाता

राजविराज । सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकाबाट गाईको बाछो काटेर खाएको आरोपमा स्थानीयले ३ जनालाई नियन्त्रणमा लिई प्रहरीको जिम्मा लगाएको छ।

बुधवार विहान हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा १३ वमे २५ वर्षीय मो.समसाद, ३५ वर्षीय कैजुन मंसुरी र ४० वर्षीय जमुल मंसुरीलाई स्थानीयले बाछो काट्न प्रयोग गरेको धरतु हतियार सहित इलाका प्रहरी कार्यालय हनुमाननगरमा बुझाएका छन्। वडाअध्यक्ष अजय यादवका अनुसार ४ दिन अघि स्थानीयवासी तेज नारायण यादव सिपालुको गाईको बाछो चोरी भएको थियो। सो बारे पता लगाउने क्रममा ती तीन जनाले चोरी गरी लगेको र मारेर खाएको खुल्न आएपछि नियन्त्रणमा लिई प्रहरीको जिम्मा लगाइएको वडाअध्यक्ष यादवको भनाइ छ।

चोरी गरी लगेर बाछो काटेर मार्ने क्रममा प्रयोग गरिएका धरतु हतियार समेत नियन्त्रणमा लिई इलाका प्रहरी कार्यालय हनुमाननगरको जिम्मा लगाइएको उनले जानकारी दिए। वडाअध्यक्ष यादवले उनीहरू यस अघि पनि गाउँघरमा पशु चौर्या चोरी गरी मार्ने, काटेर खाने तथा बेच बिक्रन गर्ने कार्यमा संलग्न रहँदै आएको बताए। सोही शंकाको आधारमा उनीहरूलाई नियन्त्रणमा लिई केसका गर्दा सिपालुको गाईको बाछो चोरी गरी लगेर मारेर खाएको स्वीकार गरेपछि

प्रहरीको जिम्मा लगाइएको उनले बताए। जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रवक्ता डिएसपी दुण्डिराज न्यौपानेले इलाका प्रहरी कार्यालय हनुमाननगरको हिरासतमा रहेका तीन जनामाथि अनुसन्धान सुरु गरिएको र अनुसन्धान सकिएपछि कानुन बमोजिम कारबाही प्रकृया अघि बढाउने जानकारी दिए।

एमालेले सचिवहरूलाई बुझायो ज्ञापनपत्र

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)ले ‘भुलाघाट-चुवा भञ्ज्याङ’ अभियानका क्रममा सङ्कलित नागरिकका समस्या तथा सुझाव समेटिएको ज्ञापनपत्र मुख्यसचिव र विभिन्न मन्त्रालयका सचिवलाई बुझाएको छ।

एमाले उपाध्यक्ष विष्णु पौडेल र सो पार्टीका मुख्य सचेतक पदम गिरिले बुधबार नेपाल सरकारका मुख्यसचिव डा वैकुण्ठ अर्याललागायत विभिन्न मन्त्रालयका सचिवलाई ज्ञापनपत्र बुझाए।

एमालेले गत मङ्सिर १४ गतेदेखि पुस १ गतेसम्म बैतडीको भुलाघाटदेखि मेचीको चुवा भञ्ज्याङसम्मको मध्यपहाडी लोकमार्ग केन्द्रित अभियान सञ्चालन गरेको थियो। सो अवसरमा प्राप्त नागरिकका समस्या र सुझाव समेटिएको दस्तावेज बुधबार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालय सिंहदरबारमाआयोजितकार्यक्रममाप्रति सरकारका सचिवहरूलाई बुझाइएको हो।

सो अवसरमा उपाध्यक्ष पौडेलले मध्यपहाडी क्षेत्रमा पछिल्लो समय बसाइँसराइको गति तीव्र भएको, खेतीयोग्य जमिन बाँभो हुँदै गएको, घरहरू खण्डहरू बन्दै गइरहेको भन्दै बसाइँसराइ कम गर्न अध्ययन गरी काम अगाडि बढाउन आग्रह गरे। उपाध्यक्ष पौडेलले मध्यपहाडी लोकमार्गलागायत विभिन्न राजमार्गको काम अगाडि बढाउन र पहाडी क्षेत्रमा गर्न सकिने विकासका काम सरकारले यथाशीघ्र अगाडि बढाउनुपर्नेमा जोड दिए। “पहाडी क्षेत्रमा बसाइँ सर्नेक्रम तीव्र छ, बसाइँसराइले पहाड रिँदैछ, बसाइँसराइ रोक्न के गर्न सकिन्छ त्यसतर्फ सम्बन्धित मन्त्रालयको ध्यान जाओस्”, उनले भने।

बुधबार बुझाइएको ज्ञापनपत्र दराजमा मात्रै नथन्क्याउन र प्राप्त सुझावका आधारमा नागरिकका समस्या सम्बोधन गर्न उनले आग्रह गरे। मुख्यसचिव डा वैकुण्ठ अर्यालले ज्ञापनपत्रमा प्राप्त सुझाव महत्वपूर्ण हुने भन्दै सुझावअनुसार कार्यान्वयन गरिने उल्लेख गरे। उनले भने, “ज्ञापनपत्र दराजमा थन्क्याइने छैन, कुन मन्त्रालयबाट के गर्न सकिन्छ त्यो विषयमा छलफल गरी कार्यान्वयन प्रक्रियामा जानेछौं।”

सवारी दुर्घटनामा ज्यान गुमाउनेको संख्या बढ्यो

दुइ समाचारदाता

वीरगञ्ज । सवारी दुर्घटनामा परी मृत्यु हुनेको संख्या पर्सामा बढ्दै गएको छ। गत आर्थिक वर्षको साउनदेखि माघसम्मको तुलनामा चालु आवको सोही अवधिमा सवारी दुर्घटनामा ५८ प्रतिशत वृद्धि भएको छ भने ज्यान गुमाउनेको संख्या २३ प्रतिशतले बढेको छ।

गत आवको पहिलो छ महिनामा भएका एक सय ३१ सवारी दुर्घटनामा परी २२ जनाको मृत्यु भएको तुलनामा चालु आवको सोही अवधिमा दुई सय सात सवारी दुर्घटना हुँदा मृत्यु हुनेको संख्या २७ पुगेको छ। जिल्लामा भएका कुल सवारी दुर्घटनामध्ये ६५ प्रतिशत दुर्घटना मोटरसाइकलका छन्। मृत्यु हुनेमा मोटरसाइकल चालक नै बढी रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी निरीक्षक भाष्कर खतिवडाले जानकारी दिए। उनले सबैभन्दा बढी सवारी दुर्घटना जिल्लाको ग्रामीण भेगमा हुने गरेको छ। उनले दुर्घटनाको मुख्य कारण इतगतिमा सवारी साधन चलाउनु नै रहेको बताए। सवारी दुर्घटनामा परी मृत्यु हुनेको संख्या वृद्धि भएसँगै दुर्घटनामा परी गम्भीर घाइते हुनेको संख्या १९ प्रतिशत र सामान्य घाइतेको संख्या ५० प्रतिशतले वृद्धि भएको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ।

गत आवमा भएका सवारी दुर्घटनामा परी गम्भीर ४१ र सामान्य एक सय ८१ घाइते भएको तुलनामा चालु आवमा गम्भीर घाइते हुनेको संख्या ४९ र सामान्य घाइतेको संख्या दुई सय ७१ पुगेको निरीक्षक खतिवडाले जानकारी दिए। उनले बढ्दो सवारी दुर्घटनालाई न्यून् गर्न ट्राफिक प्रहरीले जिल्लाका विभिन्न स्थानमा आयोजना गरेको चेतनामूलक कार्यक्रममा ४१ हजारभन्दा बढी व्यक्तिलाई सवारी ऐनबारे जनचेतना दिएको बताए।

गुने गरेको छ। उनले दुर्घटनाको मुख्य कारण इतगतिमा सवारी साधन चलाउनु नै रहेको बताए। सवारी दुर्घटनामा परी मृत्यु हुनेको संख्या वृद्धि भएसँगै दुर्घटनामा परी गम्भीर घाइते हुनेको संख्या १९ प्रतिशत र सामान्य घाइतेको संख्या ५० प्रतिशतले वृद्धि भएको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ।

गत आवमा भएका सवारी दुर्घटनामा परी गम्भीर ४१ र सामान्य एक सय ८१ घाइते भएको तुलनामा चालु आवमा गम्भीर घाइते हुनेको संख्या ४९ र सामान्य घाइतेको संख्या दुई सय ७१ पुगेको निरीक्षक खतिवडाले जानकारी दिए। उनले बढ्दो सवारी दुर्घटनालाई न्यून् गर्न ट्राफिक प्रहरीले जिल्लाका विभिन्न स्थानमा आयोजना गरेको चेतनामूलक कार्यक्रममा ४१ हजारभन्दा बढी व्यक्तिलाई सवारी ऐनबारे जनचेतना दिएको बताए।

दुइ समाचारदाता

जनकपुरधाम । श्रीपञ्चमी पर्व अर्थात् विद्याकी देवी सरस्वतीको पूजा धुमधामसाथ मनाइएको छ। हिन्दू धर्मावलम्बीहरूले सरस्वतीको पूजा आराधना गरी जनकपुरधाम सहित विश्वव्यापीरूपमा धुमधाम साथ मनाइएको छ। जनकपुरधामको मोडेलकलेजसहित विभिन्न सामुदायिक विद्यालय, निजी विद्यालय, कलेज, क्याम्पस र चेकचेकमा समेत धुमधामसाथ सरस्वती पूजा गरिएको छ।

प्रत्येक वर्ष माघ शुक्ल पञ्चमीका दिन श्रीपञ्चमी पर्व विद्याकी देवी सरस्वतीको पूजा आराधना गरी मनाइन्छ। ऋतुहरूको राजा वसन्तको सुस्वात हुने दिन भएकाले यस दिनलाई वसन्त पञ्चमी पनि भनिन्छ। वसन्त पञ्चमीका दिन सरस्वतीको पूजा गरे विद्या, बुद्धि बढ्ने विश्वास रहेको छ। विद्यालय नपठाइएका साना

बालबालिकालाई अक्षरारम्भ चन्दन आदि प्रिय लाम्ने भएकाले गराउने चलनसमेत छ। आजका दिन लेखपठ गर्न सिकाए राम्रो विद्या आउने जन्मदिनसमेत छ। सरस्वतीलाई भक्तजनले भारती, शारदा, हंसवाहिनी, जगन्माता, वागीश्वरी, कोमारी, वरदायिनी, बुद्धिदात्री, ब्रह्मचारिणी, चन्द्रघण्टा र धुवनेश्वरीजस्ता नामले पुकार्ने गरेका छन्। सरस्वतीलाई नैवेद्यका रुपमा नैनी, दही, दूध, धानको लावा, तिलको लड्डु, नरिखलको जल, मूला, बयर, बेल, अदुवा अर्पण गरिन्छ। सरस्वतीलाई सेतो रंग, फूल,

यस दिन पूजामा यी सामग्री चढाउने गरिन्छ। गाथर्व पुराणमा सरस्वतीको पूजा गरी विद्यारम्भ गरेमा सर्वसिद्धि प्राप्त हुन्छ भन्ने उल्लेख रहेको छ। सो अवसरमा निजी विद्यालय सम्बद्ध संघसंगठनले विद्यार्थीहरूलाई विद्यालय पोसाकमा आउन भने पनि प्रायः विद्यालयका विद्यार्थीले भने पालना गरेको नदेखिएको स्थानीय अभिभावकले टिप्पणी गरेका छन्।

विद्यार्थीले देशको हितमा खोज गर्नुपर्ने : उपराष्ट्रपति

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । उपराष्ट्रपति रामसहायप्रसाद यादवले दक्षता, सीप र कौशलमा प्राज्ञ उत्कृष्टता हासिल गर्दै विद्यार्थीले समुदाय, समाज र देशको हितमा खोज गर्दै अघि बढ्नुपर्ने बताएका छन्। मुलुकको सुनीली भविष्य निर्माण गर्न शिक्षाले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको उनले उल्लेख गरे। वसन्त पञ्चमी तथा सरस्वती पूजाका अवसरमा बुधबार नेपाल तराई विद्यार्थी नवजागरण सङ्घले फुल्चेक

इन्जिनियरिङ क्याम्पसमा आयोजना गरेको सरस्वती पूजा कार्यक्रममा उपराष्ट्रपति यादवले नेपालको सन्दर्भमा इन्जिनियरिङ शिक्षाको महत्त्व र उपाययता अझै बढी रहेको बताए। शिक्षासँगै अटल समर्पण, त्याग र तपस्या पनि उत्तिकै आवश्यक भएको उनको भनाइ थियो। उपराष्ट्रपति यादवले विकासोन्मुख मुलुकले भोग्दै आएका गरिबी, अशिक्षा, पूर्वाधार विकास र वातावरणीय विगोपनजस्ता समस्याबाट नेपाल पनि टाढा नरहेको

बताए। “यी समस्याको निराकरण र निवारण गर्न इन्जिनियरको भूमिका अहम् छ। तराईहरू यथास्थितलाई चिर्दै सबैखाले चुनौती र समस्याको समाधान गर्न अग्रपङ्क्तिमा हुनुपर्दछ”, उनले भने। वसन्त पञ्चमी तथा सरस्वती पूजाले सम्पूर्ण विद्यार्थीमा आपसी मेलमिलाप, भाइचारा, सदाचार, मैत्रीभाव र कञ्चुत्वभावका साथ समाज तथा देशको सेवाका लागि दत्तचित्त भई सदैव अग्रसर हुन उत्प्रेरित गर्न सकोस् भनी उपराष्ट्रपति यादवले कामना गरे।

विशेष क्षमताका विद्यार्थीका लागि विद्यालय

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाली सेनाका बहालवाला तथा अवकाश प्राप्त सैनिकका विशेष क्षमता भएका सन्ततीलाई शिक्षा तथा जीवनोपयोगी सीप सिकाउने उद्देश्यले छाउनीमा वरदान सैनिक विशेष दिवा विद्यालय निर्माण गरिएको छ। सैनिक श्रीमती सङ्घको पहलतामा सैनिक कल्याणकारी कोषको लगानीमा निर्मित उक्त विद्यालयमा आगामी शैक्षिक सत्रबाट ३० जना बालबालिका भर्ना गरी पठनपाठन आरम्भ गरिने सैनिक जनसम्पर्क तथा सूचना निर्देशनालयले जनाएको छ। प्रधानसेनापति प्रभुराम शर्मा

र सैनिक श्रीमती सङ्घकी अध्यक्ष श्रीमती सुनिता शर्माले उद्घाटन गरेको

उक्त विद्यालय करिब १५ महिनाअघि शिलान्यास गरिएको थियो। भवन

समुदायन समारोहमा प्रधानसेनापति शर्माले बहालवाला र अवकाशप्राप्त

सैनिक व्यक्तिका विशेष क्षमता भएका सन्ततिको शिक्षा र जीवनोपयोगी क्षमता विकासमा विद्यालय महत्त्वपूर्ण सावित हुने बताए।

उनले विद्यालय सञ्चालनका लागि सहायता जुटाउन आयोजित वरदान सुरसन्ध्यामा सहयोग पुऱ्याउने कलाकारलागायत सम्बद्ध सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गरे।

सङ्घकी अध्यक्ष शर्माले विसं २०४० कार्तिक २२ गते स्थापित सैनिक श्रीमती सङ्घ सैनिक व्यक्तिका परिचारको कल्याण सँगसँगै विपद् प्रभावित र अभावमा रहेका सर्वसाधारणको हितका क्षेत्रमा समेत क्रियाशील रहँदै आएको बताए।

तपाईंको आज
पण्डित: ब्रम जी

मेघ	: प्रेम प्रसंग, मित्र सुख।
बृष	: सुख समृद्धि हुने।
मिथुन	: भ्रमण अवसर हुने।
ककट	: अवसर प्राप्त।
सिंह	: वाद विवादबाट बच्नु।
कन्या	: पुरस्कार प्राप्त लाभ।
तुला	: नयाँ कार्य हुने।
वृश्चिक	: बौद्धिक क्षमता।
धनु	: प्रतिभा सम्पन्नता।
मकर	: शिक्षामा उन्नति।
कूभ	: पारिवाहिक सुख।
मीन	: धन वृद्धि सञ्चय।

राशिकलले जस्तो दिनको संकेत गरेपनि कर्म गर्दा फल राम्रै पाइन्छ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुणा यन्त्र	५२००११	विद्युत फयुज शाखा	५९०८३४, ५९०८३५
प्रहरी (हपटीइलाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीभी	०४१-५९०८९७, ९८०१६८६८५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८५९२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२१२६२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२२०११, ५२५४९९	सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२९३, ५२७८००
नेपाल शिक्षा संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४१	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५९०३०१/५९०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	९८५८९३३३, ९८५८९३३४
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४	होटल रामा	५२३८५४
कृषा नर्सिङ्गहोम	५२१९१८	वेलकम होटल	०४४-५५००३४
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५२००७०
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२०००९
रेडियो दुइ (९१ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
एयर पोर्ट	५२००५८, ५२००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२०१६६

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
बिहान पूजा आरती	: ०७:०० बजे
बिहान टोका बन्द	: १२:०० बजे
अन्न क्षेत्र	: मिश्रुक भोजन
दिउँसो टोका खुल्ने समय	: ०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती:सौभाग्य	: ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय	: ०५:०० बजे
मंगल आरती	: ०७:३० बजे
महापसाद भोग	: १२:०० बजे
दिउँसो टोका खुल्ने समय	: ०३:३० बजे
सन्ध्या पूजा आरती सौभाग्य	: ०७:०० बजे
रात्रि भोग	: ०९:०० बजे
पट बन्द	: ०९:१५ बजे

रत्न सागर मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय	: ५:०० बजे
बिहान पूजा आरती	: ८:०० बजे
भोगराज लाग्ने समय	: ११:३० बजे
निशुल्क अन्न क्षेत्र (दिउँसो)	: १२:०० बजे
मन्दिर बन्द हुने समय	: १२:०० बजे
खुल्ने समय (दिउँसो)	: ४:०० बजे
रात्री आरती पूजा हुने समय	: ९:३० बजे
रात्री मन्दिर बन्द हुने समय	: १०:०० बजे

निजामती सेवा : संघ र प्रदेशका कानुन बाझिए, कर्मचारी अन्योलमा

जनकपुरधाम। कृषि ज्ञान केन्द्र सप्तरीको प्रमुखबाट गत भदौ ३० गते सेवानिवृत हुनुभएका राजेन्द्रप्रसाद यादवले अहिलेसम्म पनि अवकाश पत्र पाउनुभएको छैन। अवकाश पत्र नै नपाएपछि सेवासुविधा पाउने कुरै भएन। उहाँ मात्रै होइन, सेवानिवृत भएर पनि अवकाश पत्र नपाउने उहाँजस्तै धेरै कर्मचारी छन् मधेश प्रदेशमा। त्यसरी अवकाश पत्र दिने जिम्मेवारी प्रदेशमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयको छ। तर सो कार्यालयले सञ्चयी र प्रदेश सरकारको कानुन बाझिएका कारण अवकाश पत्र नदिएको दाबी गरिरहेको छ। विद्यमान निजामती सेवा ऐन तथा नियमावलीअनुसार ५८ वर्ष उमेर पुगेपछि अनिवार्य अवकाशमा जानुपर्ने कर्मचारीले प्रदेशको कानुनलाई टेकेर सर्वोच्च अदालतबाटअन्ततम आदेश ल्याएर काम गर्न थालेपछि समस्या थप पेशिलो बनेको हो।

मधेश प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७७ र नियमावली, २०७९ को प्रावधानले अवकाशको उमेर हद ६० वर्ष तोकेको छ। विसं २०७७ माघ २८ गते प्रमाणीकरण भई लागू भएको प्रदेश निजामती सेवा ऐनको दफा ५४ मा अनिवार्य अवकाशबारे भनिएको छ, “प्रदेश निजामती कर्मचारीले साठी वर्ष उमेर पूरा भएपछि प्रदेश निजामती सेवाबाट अनिवार्य अवकाश पाउनेछ।” यही प्रावधानअनुसार अदालतबाटअन्ततम आदेश ल्याएका कर्मचारीहरूले ६० वर्षसम्मै काम गर्ने तर अवकाशपत्रको अर्थात् ५८ वर्षदेखि ६० वर्षबीचका दुई वर्षको आर्थिक दायित्व कसले लिने भनेर प्रष्ट नभएकाले समस्या आइरहेको पाइएको छ। यही उल्झनका कारण महत्वपूर्ण समय सरकारी सेवामा बिताएका कर्मचारीहरूले अवकाशमा जाँदा कानुनी भ्रमेलामा फिसरेका छन्। त्यही भ्रमेलाला भोगिरहनुभएका सेवानिवृत यादवले भन्नुभयो, “सञ्चयी कानुनअनुसार मैले २०७८ भदौ ३० गते अवकाशमा जानुपर्ने भयो तर प्रदेशको कानुनमा टेकेर मैले र अरु थुप्रै साथीहरूले ‘स्टेअर्ड’ लिवाँ। त्यतिबेला नियमावली आएको थिएन”, यादवले भन्नुभयो, “ऐनअनुसार ६० वर्ष सेवा गरेर अवकाश पाइसकेको छु तर अहिले नियमावलीले फरक व्यवस्था गरेको भनेर अवकाश पत्र पाएको छैन। सरकारले स-सम्मान घर पठाउनुपर्ने बेला उल्टै मानसिक तनाव दिएर घर पठाएको छ।”

ऐन आएको भएपछि १६ महिनापछि अर्थात् विसं २०७९ जेठ १४ गते राजपत्रमा प्रकाशित भई प्रदेश निजामती सेवा नियमावली लागू भयो। सो नियमावलीको नियम १४२ मा भनियो, “ऐन प्रारम्भ भएपछि भर्ना भएको कर्मचारीको अवकाश उमेर साठी वर्ष तथा समायोजन भई आएका कर्मचारीको हकमा निज भर्ना भएको सेवा समूहसँग सम्बन्धित कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिम हुनेछ।” तर नियमावली आउनुअघि नै धेरै कर्मचारीले ऐनको व्यवस्थालाई टेकेर काम गरिसकेका थिए। अहिले सबैबाट समायोजन भई आएका ती कर्मचारीलाई पनि अवकाश पत्र दिइएको छैन। यादव भने सरकारले समयमै ऐन कानुन नबनाउँदा र कानुनमा एकरूपता कायम गर्न नसकेकाको दोष कर्मचारीमाथि थोपरेर तनाव दिन नहुने बताउनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “म विसं २०१३ को निजामती सेवा ऐन, नियमावलीको ६० वर्ष उमेर हदअनुसार सेवा प्रवेश गरेको थिएँ। बीचमा ५८ वर्ष बनाइयो र प्रदेशमा आएपछि फेरि ६० वर्ष भनियो। सेवा प्रवेश गर्दा ६० वर्षका लागि शपथ खाएको मैले प्रदेशको ऐनअनुसार काम गर्न पाउँँ भन्नु कसरी गलत हुन्छ? त्यहीअनुसार सर्वोच्च अदालतबाट आदेश पनि भयो। तर अहिले अवकाश पत्रका लागि तनाव बेहोरिरहेको छु।”

केन्द्रको कानुनअनुसार गत मङ्सिर २४ गते नै अवकाश पाइसक्नु भएका विपिनकुमार भा अदालतबाट स्टेअर्ड लिएर अहिले वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा वरिष्ठ जलाधार व्यवस्थापक (१०औँ तह) पदमा कार्यरत हुनुहुन्छ। “काम त गरिरहेको छु, तर मानसिक द्रन्दको अवस्थामै छु। ६० वर्ष गुजारेर गएका अन्य कर्मचारीले सेवासुविधाका लागि झेलनुपरेको समस्या र पीडा देखेर छोडौंजस्तो लाग्छ। प्रदेश कानुनअनुसार काम गर्नु भनेर अदालतले दिएको फैसला हेर्दा काम गरौंजस्तो लागिरहेको छ।” द्विविधामै छु”, भन्ने भन्नुभयो। सल्लाहीका तत्कालीन डिभिजनल वन अधिकृत माधव देवले भने अदालतबाट ‘स्टेअर्ड’ लिएर पनि अरूको कानुनी उल्झन देखेर सेवालालाई निरन्तरता दिनु भएन। विसं २०७८ मङ्सिर १५ गते सङ्घको कानुनअनुसार अवकाश पाउने समय थियो। अरूले जस्तै उहाँ पनि अवकाश पाउनुअघि नै स्टेअर्डका लागि अदालत जानुभयो। तर सेवानिवृत भएको चार दिनपछि अर्थात् सोही महिनाको १९ गते अदालतले काम गर्नु गराउनु भनी स्टेअर्ड जारी गर्‍यो। रासससँग देव भन्नुहुन्छ, “अरूले गरेको अभ्यास र प्रदेशको ऐनअनुसार मैले पनि रिट दर्ता गर्ँ, त्यहीअनुसार फैसला पनि आयो। तर कानुनको उल्झन र अरू कर्मचारीले भोगेको तनाव देखेर फकिँने मन लागेन।”

मधेश प्रदेश मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयका सचिव रामकृष्ण पुडासैनीले पनि सो कुरा पुष्टि गर्नुभयो। अदालतको आदेश लिएर आउनेहरूको संख्या दिनानुदिन बढ्दै गएको उहाँले जानकारी दिनुभयो। “कानुनको भ्रमेलामा किन पर्नु भनेर धेरैले ५८ वर्षमै अवकाश लिइरहेका छन्। तर कतिपयले प्रदेशको ऐन कार्यान्वयनका लागि भनेर सर्वोच्चबाट अन्तमि आदेश लिएर आउँछन्। उनीहरूलाई हाजिर गराउने पत्थो”, पुडासैनीले भन्नुभयो, “सर्वोच्चले भनेपछि मान्नेपर्ने तर भोलि उनीहरूको निवृत्तिभरण र उपदानको रकम कसरी र के आधारमा टेकेर दिने भन्ने अन्धौल छ। त्यसैले अवकाश पत्र दिने गरिएको छैन।”

अवकाश पत्र दिँदा दुई वर्षको आर्थिक दायित्व (पेन्सन पट्टा) को समेत कुरा आउने र त्यो कसले बेहोर्ने भनेर प्रष्ट नहुँदा समस्या भइरहेको पुडासैनीको कथन छ। “५८ वर्ष र ६० वर्ष उमेर हुँदा पाउने उपदान र निवृत्तिभरण रकम नै फरक पर्छ। त्यो बीचको आर्थिक

तथा अन्य कामकारवाहीको दायित्व सञ्चयी सरकारले लिने देखिँदैन। निजामती किताबखानामा पेन्सन पट्टा बनाउन जाँदा ५८ वर्षभन्दा माथिलाई चिन्ने अवस्था छैन। त्यसैले हामी द्विविधामा छौँ”, सचिव पुडासैनीले राससलाई सुनाउनुभयो।

राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती) का महानिर्देशक बैकुण्ठनिधि शर्मा विद्यमान ऐनले निजामती कर्मचारीको उमेरहद ५८ वर्षलाई नै मान्ने भएकाले किताबखानाले सोही व्यवस्थाअनुसार काम गर्ने बताउनुहुन्छ। “तोकिएको उमेरहद नाघेरदुई वर्ष बढी सेवा गरेर पाउने थप पेन्सनको कुरा अहिलेको कानुनअनुसार गणना गर्नसक्ने अवस्था छैन। ५८ वर्षको जति हुन्छ, त्यहि आधारमा गणना गर्नुपर्ने हुन्छ,” उहाँले भन्नुभयो, “सञ्चयी निजामती सेवा ऐनमाफर्त्त यो विषयलाई सम्बोधन गरेको खण्डमा केही निर्णय लिन सकिँएला। कानुन नबनिसकेको अवस्थामा अहिलेलाई यो मिल्दैन।”अहिले अदालतको आदेशले काम गरेपनि भोलि त्यो अवधिको सेवा सुविधा र गणना हुनुपर्ने पेन्सनपट्टा नपाएको अवस्थामा दुःख हुनेठामेर केही कर्मचारी भने ५८ वर्षमा नै अवकाश लिइरहेको पनि उहाँको भनाइ छ।

अहिले कर्मचारीले भोगिरहेको यो कानुनी र प्रशासनिकउल्झनबारे सञ्चयी मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय बलिभाँती जानकारी भएपनि कसरी सुल्झाउने भनेर टोस निश्कर्षमा पुगिसकेको छैन। सञ्चयी निजामती ऐन नबनिसकेको अवस्थामा अहिले देखिएका

मस्यौदाकै रूपमा रहेको यो विधेयक संसदमा दर्तासमेत हुन नसक्दा कर्मचारी प्रशासनले ओगटिरहेको यो ञ्छट र उल्छन तत्काल समाधान हुन सक्ने देखिँदैन। संघीय निजामती ऐन आणपति त्यसले ऐन लागू हुनुअधिका विषयबारे बोल्छ कि बोल्दैन भन्ने कुरामा पनि कर्मचारीको चासो र चिन्ता छ।

अप्टेरोलाई कसरी सम्बोधन गर्ने भनेर मन्त्रालयबाट हालसम्म कुनै निर्णय नभएको र मन्त्रालय निर्णय लिन सक्ने अवस्थामा पनि नरहेको सचिव विनोद प्रकाश सिंह बताउनुहुन्छ। “उमेरहद ५८ वर्षभन्दा बढीको पेन्सनपट्टा बनाउने, प्रदेशमा जाँदा पद बढ्ने भन्नेजस्ता सन्दर्भमा मन्त्रालयबाट कुनै निर्णय भएको छैन। त्यो विषयलाई हामीले सम्बोधन गर्नसक्ने अवस्था पनि छैन,” उहाँले भन्नुभयो, “सञ्चयी निकायहरूले विद्यमान कानुन बन्दा बाहिरका विषयलाई सम्बोधन गर्दैनन्। जुन प्रदेशले कानुन बनाउँछ, उसैले व्यवस्थापन गर्ने विषय हो। अदालतले आदेश दिएको विषयलाई हेर्ने कुरा अलग छँदैछ।” सञ्चयी निजामती ऐन बन्नु अगावै प्रदेशहरूले ऐन बनाएको र विद्यमान ऐनभन्दा फरक पर्नेगरी व्यवस्था ल्याएका कारण यस्तो समस्या देखिएको सचिव सिंहको बुझाइ छ। सञ्चयी निजामती ऐन चाँडै ल्याएर अहिले देखिएका समस्या त्यसमाफर्त्त समाधान गर्न सकिने विकल्प पनि बाँकी रहेको उहाँ बताउनुहुन्छ।

कर्मचारी व्यवस्थापनमा पनि अन्धौल

उमेर हद मात्रै होइन, प्रदेशमा बेलाबेला उत्पन्न हुने अर्को भ्रमेलाला हो- प्रदेश सचिव र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको व्यवस्थापन। प्रदेश निजामती सेवा ऐनको दफा १२३ को सञ्चयी निजामती कर्मचारीसम्बन्धी व्यवस्थामा सम्बन्धित सेवाका कर्मचारी उपलब्ध नभएमा मात्र सञ्चयी निजामती सेवाका कर्मचारीलाई खटाउन सकिने व्यवस्था छ। दफा १२३ (२) मा प्रदेश निजामती सेवाका कर्मचारीहरू प्रमुख सचिव र प्रदेश सचिव पदमा बढ्दा नहुन्जेलसम्मका लागि मात्रै सबैबाट खटिएका विशिष्ट श्रेणीकालाई मुख्य सचिव र प्रथम श्रेणीका कर्मचारीलाई मन्त्रालयको सचिवमा कामकाज गराउने भनेको छ। १२३ (४) प्रादेशिक संरचनाभित्रको कुनै कार्यालय वा निकायको कार्यालय प्रमुखको पदमा सरुवा वा प्रस्थापन गर्दा प्रदेश निजामती सेवाका कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिइने भनिएको छ। तर सञ्चयी ऐन, नियमले भने मुख्य सचिव, प्रदेश सचिव र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सबैबाट खटाउने व्यवस्था गरेको छ।

यही द्विविधाका कारण समस्या भोगेमा हुनुहुन्छ जगन्नाथ जयसवाल। उहाँ वन तथा वातावरण मन्त्रालयका तत्कालीन सचिव विशाल धिमिरेको सरुवा भएपछि विसं २०७९ चैत अन्तममा निर्मित सचिव र

पछि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को निर्णयअनुसार गत भदौ ३० प्रदेश सचिव भन्नुभयो। तर जयसवाललाई सचिव तोकिएको केही महिनामै सञ्चयी सेवाका सहसचिव उद्भवबहादुर धिमिरे वन मन्त्रालयको सचिव हुने गरी सरुवा भएर आउनुभयो।

प्रदेशले तोकेको सचिवको अर्को व्यवस्था नभएको र केन्द्रबाट कर्मचारी खटी आएपछि मुख्य जिम्मेवारी कसले लिने विषयमा द्विविधा भयो। यो बुद्धिका कारण कर्मचारीले केही समय तलबसमेत लिन पाएनन्। तर यही माघ आठ गतेको पत्रअनुसार जयसवाल १० गते मन्त्रालयबाट रमाना लिएर मुख्यमन्त्री कार्यालयमा सरुवा हुनुभएको छ।

“११ औँ तहमा बढ्दा भएपछि मेरो पद प्रदेश वन निर्देशक हो। तर सो पद रिक्त राखेर सुरुमा निर्मित र पछि प्रदेश सचिव भनेर मन्त्रालयमा खटाइयो”, जयसवालले भन्नुभयो, “मलाई जिम्मेवारी दिइसकेपछि प्रदेश सरकारले बचाउ गर्नुपर्‍यो या त सबैबाट सरुवा भएका कर्मचारी हाजिर नहुँदै मेरो व्यवस्थापन हुनुपर्‍यो। तर डेढ महिनाभन्दा बढी समयसम्म समस्या भयो। कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले नयाँ सचिवको हस्ताक्षर चल्ने भए पश्चात्को सचिवको के गर्ने? भनेर प्रश्न उठाएपछि मात्रै हतारमा अतिरिक्त समूहमा मुख्यमन्त्री कार्यालय ल्याइएको छ।”

नेपाल मधेशी कर्मचारी मञ्चका महासचिव बेचनकुमार महतोलै सचिवानले परिकल्पना गरेअनुसार समयमै सञ्चयी

समायोजन भएर आएको कर्मचारीलाई प्रदेशले ११ औँ तह (सहसचिव) मा बढुवा गर्‍यो र उसको पेन्सन पट्टाका लागि निजामती किताबखाना गइयो भने त्यहाँ उपसचिवलाई मात्रै चिन्ने गरेको छ। त्यसो हुँदा कि त सञ्चयी ऐन नियमअनुसारको सेवासुविधा लिनुपर्ने नभएर अदालत नै घाउनुपर्ने समस्या आइरहेको छ।”

प्रदेशमा स्वास्थ्यलगायत विशिष्टकृत सेवा समूहका कर्मचारीको बढुवासम्बन्धी विषय फन्न समस्याग्रस्त छ। प्रदेश निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा प्रष्ट व्यवस्था नहुँदा कतिपय अवस्थामा तजबिजी अधिकार प्रयोग गरेर बढुवा गर्ने गरिएको आरोप लाग्ने गरेको छ। यसका उदाहरण हुन्, प्रदेश लोकसेवा आयोगको बढुवा सूचना नं १५/०८०-८१ तथा सूचना नं १९/०८०-८१ अनुसार गत मङ्सिर २१ गते प्रकाशित बढुवा सिफारिस।

विसं २०८० साउन ३२ गतेको सो सूचनाअनुसार स्वास्थ्य सेवाका नवौँ तहमा बढुवा हुने कर्मचारी हुनुहुन्छ कृष्णदेव यादव (क.स.नं २२६०३२) र कुमार मृत्युञ्जय प्रसाद (क.स.नं २१४८१३)। कृष्णदेवको जनस्वास्थ्य प्रशासक नवौँ र कुमार मृत्युञ्जयको उपप्रमुख मेडिकल ल्याबटेकिन्सियन (मे.टे) मा बढुवा भएको सूचनामा उल्लेख छ।

प्रदेश निजामती सेवा ऐनमा स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीको बढुवाका हकमा प्रष्ट व्यवस्था गरेको पाइँदैन। ऐनको दफा ९ को प्रदेश निजामती सेवाको प्रष्टपूर्णसम्बन्धी व्यवस्था (ख) मा प्रदेश स्वास्थ्य सेवातर्फ पनि पदपूर्तिको कुरा उल्लेख छ। त्यसैगरी, दफा ३० को बढुवाका लागि न्यूनतम योग्यताको व्यवस्था गरिएको तर स्वास्थ्यसेवाको हकमा केही कुरा बोलेको छैन। त्यस्तो अवस्थामा विद्यमान नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ र नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५ आकर्षित हुनुपर्ने जानकारीहरू बताउँछन्।

स्वास्थ्यका जानकारी राम्रिनिय साह आवश्यक न्यूनतम योग्यताका लागि नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०५५ को अनुसूची-६ मा उल्लेखित न्यूनतम योग्यता र अनुभव तथा नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐनको दफा १२ आकर्षित हुने बताउनुहुन्छ। “कानुन बाझिएको अवस्थामा विद्यमान सञ्चयी कानुनअनुसार हुने कुरा अनिवार्य व्यवस्था हो तर यहाँ त्यसको पालना भएको देखिँदैन। जसले गर्दा बढुवामा समस्या छ”, साहले भन्नुभयो।

नियमावलीको अनुसूची-६ मा हेल्थ इन्स्पेक्सन र मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजीतर्फ पनि अधिकृत नवौँ तहमा बढुवा हुनका लागि कानिमा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त हुनुपर्ने भनिएको छ। त्यसैगरी ऐनको दफा १२ मा उमेर, नागरिकता, आचरणलगायतका विषयहरू उल्लेख छन्। तर प्रदेशमा भने अधिकृत नवौँदेखि ११ औँ तहसम्म सबैका लागि स्नातक तह उत्तीर्ण भएपुग्ने भन्ने धमाधम बढुवा भइरहेका छन्।

उल्लेखित विषयमा सरोकारवालासँग बुझ्दा उहाँहरूको एकमत देखिँदैन। गृह, सञ्चार तथा कानुन मन्त्रालयका उपसचिव (कानुन) उत्तमप्रसाद तहल विशिष्टकृत सेवासम्बन्धी प्रदेशको छुट्टै ऐन, नियमावली नआएको अवस्थामा वा सञ्चयी कानुनी व्यवस्थासँग बाझिएको अवस्थामा सञ्चयी कानुन नै मान्य हुने संवैधानिक व्यवस्था नै रहेको बताउनुहुन्छ। “हो, प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७७ र नियमावली ७९ मा स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीको बढुवाका सम्बन्धमा धेरै कुरा स्पष्ट भनेको देखिँदैन। आफ्नै ऐन, नियम नभए वा कानुन बाझिएमा सञ्चयी कानुनमा टेकेरै काम गर्ने हो। बढुवा समिति त्यसभन्दा बाहिर जान सक्दैन। तपाईँले उठाएको विषयमा पनि सोहीअनुसार भएको होला”, खरेलले भन्नुभयो।

त्यसैगरी, मुख्य न्यायाधिवक्ता ठाकुर सञ्चयी सरकारले ऐन, कानुन समयमै नबनाइँदँदा प्रदेश सरकार र मातहतका निकायले गरेका हरेक निर्णयमा अदालत घाउनुपर्ने अवस्था आउने गरेको बताउनुहुन्छ। “सञ्चयी निजामती सेवा ऐन आएको छैन। अरु ऐन, नियम पनि समयसपेक्ष सुधार भएका छैनन्। सञ्चयी व्यवस्थाअनुसार प्रदेश सरकारलाई त अहिलेको व्यवस्थाअनुसारको ऐन, नियम चाहियो नि !”, ठाकुरले भन्नुभयो, “तपाईँले उठाउनुभएको विषयको समस्या पनि त्यही हो। प्रदेश र मातहतका निकायले हरेक कुरा नियमभन्दा बाहिर गएर गर्छन् भन्ने भाष्य बन्दैछ। स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीको बढुवाको कुरा पनि त्यही हो। यदि गलत भएको छ भने त कानुनले उजुरबाजुर गर्ने अधिकार दिएको छ। त्यसको प्रयोग भइरहेकै छ।”

सचिव पुडासैनी स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारी वा

प्रदेश ऐनले प्रष्ट नभएका विषयमा सञ्चयी कानुनलाई आधार मान्नुपर्नेमा आफूहरू प्रष्ट रहेको र त्यस्ता बढुवा लोकसेवा तथा सम्बन्धित मन्त्रालयका सचिवलगायतसँग छलफल गरेरै हुने गरेको बताउनुहुन्छ। “स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीको बढुवा गर्दा पनि गम्भीर छलफल भएको छ। नमिलेको अवस्थामा त उजुरी आई नै रहेका छन्। त्यसरी आएमा फेरि छलफल हुन्छ। त्यसमा पनि चित्त नबुझेमा अदालत जाने अभ्यास छँदैछ”, पुडासैनीले आगाडि भन्नुभयो।

सञ्चयीता कार्यान्वयनमा आएको छ वर्ष भयो। तर कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कतिपय ऐन नियम अहिलेसम्म पनि बनेका छैनन्। जसका कारण प्रदेश तथा स्थानीय तहले आफूखुसी व्याख्या गरेर काम गरिरहेको आरोप छ। प्रदेश सरकार अधिकार लिने कुरामा आगाडि सरे पनि आर्थिक लगायतका दायित्व निर्वाहको कुरा आउँदा पनिछन्ने पनि गरेको छ। त्यसैकारण ६० वर्षसम्म सेवा गरेर अवकाशमा गएका दर्जनौँ कर्मचारीलाई अवकाश पत्र नै नदिँदा सेवासुविधा रोकिएको छ।

प्रदेशीयता देखिएनकरूपता

निजामती कर्मचारीको अनिवार्य अवकाश पाउने उमेरहदतोक्दा प्रदेशका ऐनमा समेत एकरूपता देखिँदैन। मधेश, बागमती, गण्डकी र कर्णाली प्रदेशले प्रदेश निजामती कर्मचारीको अनिवार्य अवकाश पाउने उमेर ६० वर्ष राखेका छन् भने कोशी, लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशले ५८ वर्षलाई नै अवकाश पाउने उमेरहद मानेका छन्।

कोशी प्रदेशले ल्याएको ‘प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्तहरू सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न जारी भएको अध्यादेशलाई प्रतिस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७९ ले कर्मचारीको उमेरहदका विषयमा सञ्चयी कानुनलाई नै आधार मान्ने उल्लेख गरेको छ। कोशी प्रदेश ऐनको दफा ५७ मा ‘सेवा शर्तसँग सम्बन्धित प्रचलित सञ्चयी कानुनले अनिवार्य अवकाशका लागि तोके बमोजिमको उमेर पूरा भएको कर्मचारीले निजामती सेवाबाट अनिवार्य अवकाश पाउने’ उल्लेख छ। त्यस्तै, सुदूरपश्चिम प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७९ ले पनि प्रदेश निजामती कर्मचारीको अनिवार्य अवकाश पाउने उमेरहद ५८ वर्ष तोकेको छ।

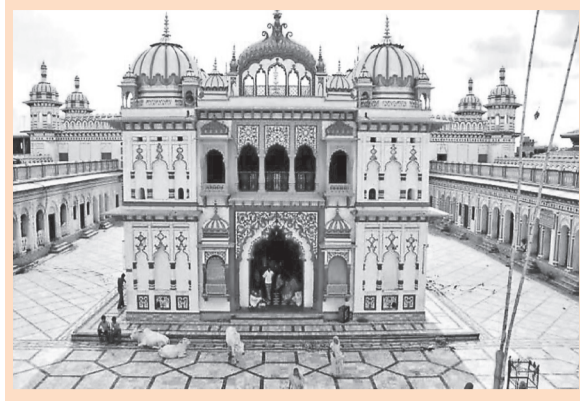
लुम्बिनी प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०८० ले प्रदेश निजामती सेवाका कर्मचारीले ५८ वर्ष उमेर पूरा गरेपछि प्रदेश निजामती सेवाबाट अनिवार्य अवकाश पाउने उल्लेख गरेको छ। तर कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजन भएको स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीहरूको अनिवार्य अवकाशको उमेर हद भने ६० वर्ष हुने ऐनमा उल्लेख छ।

मधेश प्रदेश निजामती सेवा ऐन २०७७ को दफा ५४ ले प्रदेश निजामती कर्मचारीले साठी वर्ष उमेर पूरा भएपछि प्रदेश निजामती सेवाबाट अनिवार्य अवकाश पाउने उल्लेख गरेको छ। बागमती प्रदेशको प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ ले पनि निजामती कर्मचारीले ६० वर्ष पुगेपछि अनिवार्य अवकाश पाउने उल्लेख गरेको छ। गण्डकी प्रदेशको निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७९ ले गण्डकी प्रदेशले भने ऐन लागू भएको मितिले एक वर्षसम्मका लागि ५८ वर्ष, ऐन लागू भएको एक वर्ष अघि पूरा भएपछिको थप एक वर्षसम्मका लागि ५९ वर्ष र तेश्रो वर्षबाट ६० वर्ष तोकेको छ। त्यसैगरी, कर्णाली प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०८० ले कर्मचारीको अनिवार्य अवकाशको उमेर ६० वर्ष रहने व्यवस्था गरेको छ।

उमेरहद ६० वर्ष बनाउनुपर्ने सुझाव

नेपालको सचिवालय २०७२ को धारा २८५ को उपधारा १ मा देशको प्रशासन सञ्चालन गर्न सञ्चयी निजामती सेवा र आवश्यकता अनुसार अन्य सञ्चयी सरकारी सेवाको गठन गर्नसक्ने प्रावधान राखेको छ। यस्ता सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाको शर्तसम्बन्धी व्यवस्था पनि सञ्चयी ऐनअनुसार नै हुने सचिवालयमा उल्लेख छ। सोही धाराको उपधारा ३ मा प्रदेश मन्त्रिपरिषद्, गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले आफ्नो प्रशासन सञ्चालन गर्न आवश्यकताअनुसार कानुन बमोजिम विभिन्न सेवाको गठन गर्नसक्ने उल्लेख गरेको छ। तर सबै सरकारले निजामती सेवा ऐन बनाउन टिलाइ गर्दा प्रदेश र केही स्थानीय तहले कानुन बनाएर विभिन्न सेवा गठन गरिसकेका छन्। सञ्चयी कानुनको व्यवस्थासँग बाझिएको हदसम्म प्रदेश र स्थानीय तहका कानुन अमान्य हुने भएपनि सञ्चयी कानुन नै नबनेपछि थप कानुनी प्रश्न उब्जिएको छ।

त्यसो त, यसअघि विभिन्न समयमा गठित प्रशासनिक सुधार आयोग तथा समितिहरूले कर्मचारीको उमेरहद बढाउनुपर्ने र विभिन्न सेवा समूहमा एकरूपता कायम गर्नुपर्ने सुझाव दिएका देखिँन्छन्। काशीराज दाहालको अध्यक्षतामा गठित उच्चस्तरीय प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगामन समितिको प्रतिवेदन २०७६ ले निजामती कर्मचारीको उमेरको हद ६० वर्ष बनाउनुपर्ने सुझाव दिएको थियो। सार्वजनिक निकायमा सेवा प्रवेश र अनिवार्य अवकाश हुने उमेरको हदको एकरूपता कायम गर्नुपर्ने सुझाव पनि दाहाल प्रतिवेदनले दिएको थियो। प्रस्तावित सञ्चयी निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन, र सेवाशर्त सम्बन्धमा गर्न बनेको विधेयकको मस्यौदामा पनि निजामती कर्मचारीले ६० वर्ष उमेर पूरा भएपछि अनिवार्य अवकाश पाउने उल्लेख छ। तर, मस्यौदाकै रूपमा रहेको यो विधेयक संसदमा दर्तासमेत हुन नसक्दा कर्मचारी प्रशासनले भोगिरहेको यो ञ्छट र उल्झन तत्काल समाधान हुन सक्ने देखिँदैन। सञ्चयी निजामती ऐन आएपनि त्यसले ऐन लागू हुनुअधिका विषयबारे बोल्छ कि बोल्दैन भनेर कुरामा पनि कर्मचारीको चासो र चिन्ता छ। रासस

अन्यत्र गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्यत्र छैन ॥

सम्पादकीय

कारवाहीमा नियतवस ढिलाइ

वीरगञ्ज महानगरपालिकाका मेयर राजेशमान सिंह श्रेष्ठ नैतिक पतन भएका नेताको रूपमा पहिचान बनाएका छन् । एउटी पत्नी र छोरा हुँदाहुँदै उनी अर्की श्रीमती लुकाए राखेको सार्वजनिक भएको छ । कान्छी श्रीमती रिता भट्टराई पट्टी पनि एक पुत्री रहेकी छन् । उनले पुत्रीको वंशजको आधारमा नागरिकता बनाए पछि खोजबिन सुरु भएको थियो । गृहमन्त्रालयको अनुसन्धान टोलीले मेयर सिंहसित वयान लिँदा उनले कान्छी श्रीमती रहेको आधिकारिक रूपमा स्वीकारेका थिए । त्यस अघि उनले सबै सरकारी निकाय, बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूलाई ढाँटेका थिए । मेयर सिंहले आफ्नो व्यक्तिगत विवरणमा एकजना श्रीमती र एकजना छोरा मात्र उल्लेख गरेको देखिन्छ । महानगरपालिकाका मेयरले आमनागरिकलाई ढाँटेनु त सामान्य नै होला ? तर सबै सरकारी निकायहरूलाई ढाँटेर व्यक्तिगत विवरण भएका छन् । एकजना श्रीमतीलाई समेत उनले वर्षौंदेखि लुकाए राखेका थिए । हुनत श्रीमती सार्वजनिक भएको २४ घण्टा नबित्दै कान्छी श्रीमतीले अंश र सम्बन्ध विच्छेदको मुद्दा हालिसकेकी छन् । हुनत रिता भट्टराईले गरेकी मुद्दा मेयर सिंहलाई नागरिकता प्रकरणबाट जोगाउनका लागि कागजी मात्र हो । तर त्यो मुद्दाले मेयर सिंह र उनकी कान्छी श्रीमतीलाई सरकारी कागजात किर्ते गरेको अचुक प्रमाणको रूपमा छोरी स्वीना श्रेष्ठकी नागरिकताका लागि बनाइएको जन्मदस्तावेजको छ । किर्ते कागजात तयार गरी रूवीनाको वंशज नागरिकता बनाइएको खुलेको छ । प्रारम्भिक प्रमाणदेखि नै नकली, किर्ते कागजात तयार गरेको देखिन्छ । सरकारी कागजात किर्ते गर्नेलाई हद्दे सम्मको दण्डसजाय छ । किर्ते कागजात तयार गरी वंशजको आधारमा नागरिकता लिएको केही समयपछि नै नागरिकताको प्रतिलिपि भित्रकै त्यसको आधारमा पासपोर्ट बनाइएको देखिन्छ । किर्ते जन्मदस्तावेज बनाउनेदेखि गलत कागजातको आधारमा नागरिकता दिलाउने मेयर सिंहलाई स्थानीय प्रशासनले हालसम्म सशक्त रूपमा अनुसन्धानलाई बढाएर कारवाहीको प्रकृया समेत गर्नु पर्ने थियो । तर मेयरलाई जोगाउन हरसंभव प्रयत्न गरिरहेका छन् । जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जिल्ला प्रहरी कार्यालयलाई समयमै पत्रको जवाफ र आवश्यक कागजातहरू समेत उपलब्ध गराइरहेको छैन । मेयर सिंह निकट मानिने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीले सिंह कारवाहीको सूचना चुहाउने गरेको समेत आरोप लागेको छ । मेयर सिंहको प्रभावमा परेर जिल्ला प्रशासन कार्यालयले कारवाही प्रकृयालाई अनावश्यक रूपमा ढिलाइ गरिरहेको छ । नागरिकता सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात नै जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा रहने गरेको छ । मेयर सिंहलाई नियतवस जोगाउने काममा पर्साका प्रमुख जिल्ला अधिकारी लागेका छन् ।

लागुऔषधको लक्ष्यमा मधेश

प्रिया कर्ण

२७ वर्षीय राजेश (नाम परिवर्तन) अहिले राम्रो सँग बोल्न सम्म सक्दैनन् । महोत्तरीको बथनाहाका राजेश सात वर्ष अघि सम्म आफ्नो घर परिवार मात्रै कागजात लागी होईन कि टोल छिमेकमा समेत स्मार्ट कहलिनथे । तर, अचेल उनी मानसिक रोगी भै देखिन्छन । कारण हो, उनको लागुऔषधको लत । हुनत तराई मधेशमा राजेश केवल एक प्रतिनिधि पात्र हुन् । उनी जस्ता सयौं र हजारौंमा होईन कि लाखौंमा युवाहरू यो कुलतको शिकार भईरहेको प्रहरी प्रशासनकै तथ्यांकले देखाउछ । यथार्थमा त्यो भन्दा पनि विकराल अवस्था रहेको छ तराई मधेशका समाजमा लागुऔषधको लत र यसको प्रभावको ।

मधेश प्रदेश प्रहरी कार्यालयको जनकपुरका अनुसार लागुऔषध सहित वा त्यससँग सम्बन्धित कसुरमा दैनिक देशभर सरदर चार सय जना पक्राउ पर्ने गरेको देखिन्छ । जसको ठुलो हिस्सा मधेश बाटै हुने गर्छन् । नेपालको बजारमा लागुऔषध प्रतिबन्ध गरिएको भए पनि भारतसँगको खुल्ला सीमानाको फाइदा उठाउँदै सिमावर्ती क्षेत्रमा युवाहरू यसमा बढी लागिपरेको देखिन्छ । राजेश पनि त्यस मै पर्ने गर्छन् । महोत्तरीको विभिन्न नाकाहरू बाट पारी प्रवेश गर्दै उनी र उनी जस्ता यस क्षेत्रका कयौं युवाहरू यस्ता लक्ष्यमा फसेको देखिन्छ । त्यही क्रममा ७ वर्षमा राजेश पटक-पटक प्रहरीको फन्दामा समेत परेका छन् । र परिवारले अन्ततह उनलाई सुधारगृह सम्म पुर्याए । राजेश त एक प्रतिनिधि पात्र मात्र हुन् । अहिले महोत्तरीका सीमावर्ती गाउँहरूमा दोहोरिहने निर्यात र दुश्य अनगन्ती छन् । महोत्तरीको भिद्रोमोडमा मधेसीसँगै पहाडी मूलका युवाहरूको चहलपहल दिनभरि बाक्लै देखिने गरेको त्यहाँका स्थानीयहरू बताउछन् । महोत्तरीको भिद्रोमोड, समी, मधेपुर सहित मधेश प्रदेशकै सीमावर्ती बजारमा लागुऔषध दुर्व्यसनीको भिड लामे गरेको देखिन्छ । लागु औषध भारतमा प्रतिबन्धित रहे पनि अवैध कारोबारको विगविगी रहेको पाइन्छ । कुनै-कुनै सीमानामा दसगाजा वारी मोटरसाइकल राखेर पारी भारत तर्फ रहेका फुसका छाप्रा लागुऔषध प्रयोगकर्ताका 'अड्डा' हुन् । त्यहाँ पसेर युवाहरू १०/१५ मिनेटमै फकिने गरेको नेपालका प्रहरी जवानहरू बताउँछन् ।

१२ वर्षे बालकसमेत ब्राउन सुगर प्रयोगकर्ता : मधेश प्रदेशको सिरहाका एसपी टेकुनन्द ईवाका अनुसार सिरहामा मात्रै लागुऔषध मुद्दामा दिनहुँ आधा दर्जनभन्दा बढी व्यक्ति पक्राउ पर्ने गरेको छ । सेवन गरेको तर लागुऔषध बरामद नभएको अवस्थामा सुधार केन्द्रमा राख्ने सतर्मा अभिभावकको जिम्मा लगाउने गरिएको उनी बताउँछन् । 'मधेश प्रदेशका अन्य जिल्लाको तुलनामा सिरहामा ब्राउन सुगर युजर बढी देखिएको छ । यहाँ त १२/१३ वर्षकै उमेरमा बालकहरूले ब्राउन सुगर युज गरेको पनि पाइयो,' उनले भने । १६ वर्षमुनिका बालक औषधसहित पक्राउ परेका कानुनी दायरामा राखेर बालबुधारा गृह पठाउने गरेको उनी बताउँछन् । लागुऔषध नियन्त्रणमा अभिभावकको मुख्य भूमिका हुने बताउँदै एसपी इवाले छोराछोरीको बढ्दो उमेरसँगै आमाबुवाले मित्रवत् रूपमा निगरानी राख्नुपर्ने बताए । नयाँ मुस्कान सुधार गृह जनकपुरधामका सहसञ्चालक एवं पूर्वदुर्व्यसनी रोजनकुमार भाले आफ्नो सुधार गृहमा १५ वर्षमुनिका एक दर्जनभन्दा बढी दुर्व्यसनी सिरहाका रहेको बताए । १० वर्षकै उमेरमा सुधार गृहमा बसिरहेको भन्दै उनका व्यक्त गरे ।

मधेश प्रदेशको कहाली लाग्दो तथ्यांक :- मधेश प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरधामले उपलब्ध गराएको तथ्यांकअनुसार विगत ५ वर्षमा ४ हजार ६ सय ६२ जना लागुऔषधसहित पक्राउ परेका छन् । तीमध्ये ३ हजार ३ सय ३१ जनामाथि मुद्दा चलाइएको छ । कार्यालयका अनुसार सो अवधिमा ३० जना दुर्व्यसनीमा फसेको देखिएको छ । कर्णाली प्रदेशमा भने सबैभन्दा कम दुर्व्यसनी छन् । यहाँ ४३ जना महिला दुर्व्यसनीको सिकार भएका छन् भने सुदूरपश्चिममा ३ हजार ८ सय ८ दुर्व्यसनीमध्ये ३ हजार ५ सय ६२ पुरुष छन् । ब्युरो प्रमुख थपलियाका अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा लागुऔषध मुद्दामा ६ हजार १ सय ८६ जनालाई पक्राउ गरिएको थियो भने ४ हजार १ सय जनालाई मुद्दा चलाइएको थियो । आव २०७८/७९ मा ५ हजार ७ सय ९० जनालाई पक्राउ गरिएकोमा ३ हजार ८ सय ५३ जनामाथि मुद्दा चलाइएको थियो भने बाँकीलाई अभिभावकको जिम्मा लगाएर सुधार केन्द्रमा राख्नुपर्ने सतर्मा छानिएको थपलियाले बताए । त्यस्तै आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा ४ हजार ६ सय २६ जना पक्राउ परेकाका ३ हजार ९ जनामाथि मुद्दा चलाइएको थियो । यो तथ्यांकले प्रत्येक वर्ष लागुऔषध दुर्व्यसनीको संख्या लगातार बढ्दै गएको देखिन्छ । अहिले देशभरिका प्रहरी कार्यालयमा फर्कत महिनाको ४ सयभन्दा बढी दुर्व्यसनीहरू पक्राउ पर्ने गरेको बताउँदै थपलियाले भने, 'मुद्दाको संख्या जेजस्तो देखिए पनि लागुऔषध मुद्दामै पक्राउ पर्नेहरूको संख्या दैनिक सयौं हुन्छ ।'

६० प्रतिशतभन्दा बढी कैदीबन्दी लागुऔषध मुद्दाकै: जिल्ला प्रहरी कार्यालय महोत्तरीका प्रमुख एसपी

भारतीय भूमिमा गएर त्यहाँ सेवन गरी आउनेलाई कुनै कारवाही गर्ने वा त्यस्ता गतिविधि नियन्त्रण गर्ने आधार नै हुँदैन, प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरधामका सूचना अधिकारी प्रवीण पोखरेल बताउँछन् । ओसारपसार र कारोबारमा भने सूक्ष्म रूपमा निगरानी गरिरहेको उनी बताउँछन् । 'हामी युवा लक्षित जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरिरहेका छौं । तर, त्यतिले मात्रै यहाँ यो समस्याको समाधान हुनेवाला छैन ।' दुर्व्यसनीहरूले कुनै न कुनै माध्यमबाट पैसा जुटाउने र लागुऔषध सेवन गर्न जाने गरेको प्रवक्ता पोखरेल बताउँछन् । अलिकति पैसा जुटाएर जाने, आफू पनि खाने अनि कुनै मौका पाएर नेपाल ल्याउन सके बचेर पैसा जम्मा पारी पुनः जाने गरेको अनुसन्धान क्रममा पाइएको उनले बताए । उनी भन्छन्, 'लागुऔषध मुद्दामा काठमाडौंमा पक्राउ परेकाहरूको बयानका आधारमा भारतबाट भित्राइएको ड्रग्स सबै प्रदेशबाट काठमाडौं पुऱ्याएको पाइयो । तर, मधेश प्रदेश भने लागुऔषध तस्करीको 'ट्रान्जिट पोइन्ट' बनिसकेको छ ।'

कसरी फस्न युवा कुलतमा
सुधार केन्द्रमा ११ महिनादेखि रिक्तभरीमा रहँदै आएका पूर्वदुर्व्यसनी राजु साह (परिवर्तित नाम) साथीहरूको लहेलहेमा लागेर दुर्व्यसनीको सिकार भएको बताउँछन् । १६ वर्षको कालिलो उमेरमै नसा सेवन गर्न थालेका उनले लगातार १० वर्षसम्म गाँजादेखि नाइट्रोसिन ट्याब्लेटमात्र

प्रकाश मल्लले ४ महिनाभित्रै लागुऔषध मुद्दामा ४ सय ३४ जना पक्राउ परेको बताए । सोमध्ये ३ सयभन्दा बढी महोत्तरी जिल्लाकै रहेको र बाँकी जिल्लाबाहिरका मानिसहरू रहेको उनले बताए । उनका अनुसार जिल्लाका हिरासतमा रहेकामध्ये ६० प्रतिशत थुनुवा लागुऔषध मुद्दाका छन् । त्यस्तै वीरगञ्ज कारागारमा रहेका १ हजार १ सय कैदीबन्दीमध्ये ४० प्रतिशत लागुऔषध मुद्दाकै अभियुक्त र आरोपीहरू रहेको प्रहरी नायब उपरीक्षक दिलीप गिरीले बताए । जलेश्वर कारागारका प्रमुख रामचन्द्र साहले कारागारका कैदीबन्दीमध्ये ६० प्रतिशत दुर्व्यसनीमै परेर अपराधमा संलग्न भएकाहरू रहेको बताए । ३० देखि ४० प्रतिशत जबरजस्ती करणीका मुद्दामा पनि लागुऔषध सेवन गरेकै कारण अपराध भएको देखिएको बताइन्छ । कारागारमा रहेका ५ सय ६० कैदीबन्दीमध्ये ७९ व्यक्ति लागुऔषध मुद्दामै पुर्णक्षमा छन् भने ३ जना कैदी पनि यही मुद्दाका छन् । जबरजस्ती करणी मुद्दामा कैदी ४ जना छन् भने थुनुवा १ सय १३ जना छन् । तीमध्ये अधिकांशले लागुऔषध सेवन गरेकै कारण जर्जस्त करणी गरेको देखिएको छ । कानुन भएर पनि कार्यान्वयनको पाटो कमजोर हुँदा थुप्रै नेपाली युवा लागुऔषधको कुलतमा फँसिरहेका छन् । नेपालको कानुनले नेपालमा लागुऔषध कारोबार, ओसारपसार र सेवनमा प्रतिबन्ध लगाएको छ । तर, भारतमै सेवन गरेर आउनेहरूलाई कुनै कारवाही गर्ने प्रावधान छैन ।

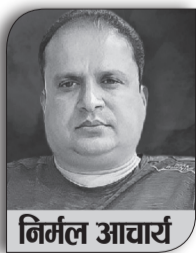
लागुऔषध दुर्व्यसनीको संख्या लगातार बढ्दै गएसँगै मानसिक रोगीको संख्यामा समेत स्वाभाविक रूपमा वृद्धि भइरहेको छ । ६० देखि ७० प्रतिशत लागुऔषध दुर्व्यसनी मानसिक रोगको सिकार हुने सम्भावना रहेको बताउँछन्- डा. ९/१० वर्षको उमेरमा पनि १० देखि ११ वटासम्म ट्याब्लेट खाने गरेको अवस्था रहेको भन्दै अहिले पनि सुधार केन्द्रमा यस्ता बालक रहेको उनी बताउँछन् । एक तथ्यांक अनुसार नेपालमा लगभग ३० लाख लागुऔषध प्रयोगकर्ता रहेको उनी बताउँछन् । '३० लाखमध्ये ३० देखि ४० प्रतिशत इन्जेक्टिभ ड्रग्स प्रयोगकर्ता छन्,' उनले भने, 'मधेश प्रदेशको कुरा गर्ने हो भने अधिकांश अल्कोहल (मिदारी), क्यानाबिस, गाँजा, भाङ, निकोटिन र नाइट्राजिनिकन ट्याब्लेट । युज गर्न धेरै छन् । सस्तो र सबै ठाउँमा सजिलै उपलब्ध हुने भएकाले यो कमन भइसकेको छ ।' लागुऔषध प्रयोगकर्ता र लागुऔषध ओसारपसार तथा बेचबिखन गर्ने दुवैलाई जेलमै राख्ने कानुनी व्यवस्था छ । तर, यो पनि एउटा मानसिक समस्या हो र यसको उपचार गर्न सकिन्छ भन्ने हाम्रो सरकारको सिस्टममा छैन,' उनले भने- 'केही दिनको सुधारका लागि होइन कि दुर्व्यसनीलाई आर्थिक, सामाजिक रूपमा पुनर्स्थापित गर्ने कार्यक्रमसहितको सुधार गृहका आवश्यकता छ ।' निम्ता व्यक्त गर्दै डा. भा

भन्छन् :- 'मैले यस्तो यस्तो विरामी देखेको छु कि एक पटक मात्रै गाँजा सेवन गरेको युवा साइकोसिस नामक मानसिक रोगको सिकार भएको छ । त्यसैले लागुऔषध दुर्व्यसनी एक न एक दिन मानसिक रोगको सिकार हुन्छ नै, ।

होइन, विभिन्न प्रकारका सिन्थेटिक ड्रग्ससमेत सेवन गरे । 'उमेरमा नसा सेवन गर्न थाले । १० वर्षमा मैले नखाएको/नलगाएको केही छैन ।' आफू पहिलो पटक सुधार केन्द्र आएको भन्दै उनले भने, 'यहाँ आउँदा मेरो शरीर, अनुहार हेर्ने नहुने भइसकेको थियो । भैँभन्दा नगेको दिन हुँदैनथ्यो । पढाइ पनि छाडे । परिवारले यहाँ ल्याइदियो । आएको १५ दिनमा मैले पुनर्जीवन पाएँछु भन्ने लाग्यो ।' बिहे गर्ने उमेर भए पनि आफ्नो बानी व्यवहार र कमाइ नभएका कारण समस्या भएको भन्दै उनी सुधार गृहबाट निस्केर जापान जाने तयारीमा रहेको बताउँछन् । विगत एक दशकदेखि लागुऔषधको कुलतमा फसेका गुरु सुवेदी (नाम परिवर्तन) ८ महिनाअघि नयाँ मुस्कान सुधार केन्द्रमा आएका हुन् । उनलाई यहाँ आएको १ महिनासम्म आफूले के गरिरहेको छु भन्ने पनि थाहा हुँदैनथ्यो । सिरहाका १९ बर्से सुवेदीले भने, 'सुरुमा चुरोट भनेर साथीले दिएको, गाँजा भरेको रहेछ । रमाइलो लाग्यो । त्यसपछि गाँजा खान न आफैँ साथीहरू खोज्दै हिँडे । बिस्तारै चरेस र ब्राउन सुगरसमेत प्रयोग गर्न थाले । पढ्न काठमाडौँ जाँदा बुबाआमाले दिएको पैसाले किनरे खाएँ । कतिबेला कुलतमा फसेँ, मलाई नै थाहा भएन । 'खसामा रेमिट्यान्सको प्रवाहले पछिल्लो समयमा बढ्दो उपभोक्तावादी अर्थतन्त्रको प्रभावले गर्दा आर्थिक अवस्था उकिलिँदै गएका एउटा वर्गमा खर्च गर्ने मनोविज्ञान बढ्दैएको छ । ' शिक्काको खर्कदो स्तर र खेलकुदको अर्थगतिले गर्दा समेत लागुपदार्थको दुर्व्यवसन युवामा बढेको देखिन्छ । आफू पढ्न नसकेर गल्फमा दुःख गर्नु परे । सन्तानको भविष्य राम्रो होस् को चाहनामा दुःखले आर्जेको पैसा पढाइमा खर्चिन तत्पर अभिभावकको लगानी शिक्षा र खेलकुदको आधारभूत इन्फ्रास्ट्रक्चरको अभावमा यसको दुरुपयोग लागुऔषधमा हुने गरेको भन्छन्'- सामाजिक अन्धता मोहन यादव । यसकै कडीमा मानसिक रोग विशेषज्ञ डा. रोविन भा थप्छन् :- 'मध्यम तथा उच्च मध्यम वर्गमा 'अहिले आमाबुवा दुवै व्यस्त हुन्छन् । छोराछोरीको सुपरिभाषण हुन सक्दैन । उनीहरू एक्लोपन मेट्न पनि यता लामे गरेको पाइएको छ । यस्तै, कतिपय फिल्ममा लागुऔषध प्रयोगका सिन हुन्छन् । त्यसोमा बालबालिकाले आफूले रोल्मोडल मानेको हिर्रो/हिरोइनले सेवन गरेको चिज सेवन गर्न थाल्ने उनको भनाइ छ । कुनै व्यक्ति उदास (डिप्रेस) छ, एन्सिसय एन्जाइटिक छ, साइकोसिस छ, तिनीहरूले आफ्नो उदासी हटाउने सहायका रूपमा लागुऔषध सेवन गर्ने गरेको पनि उनले बताए ।

मानसिक रोगको सिकार
लागुऔषध दुर्व्यसनीको संख्या लगातार बढ्दै गएसँगै मानसिक रोगीको संख्यामा समेत स्वाभाविक रूपमा वृद्धि भइरहेको छ । ६० देखि ७० प्रतिशत लागुऔषध दुर्व्यसनी मानसिक रोगको सिकार हुने सम्भावना रहेको बताउँछन्- डा. ९/१० वर्षको उमेरमा पनि १० देखि ११ वटासम्म ट्याब्लेट खाने गरेको अवस्था रहेको भन्दै अहिले पनि सुधार केन्द्रमा यस्ता बालक रहेको उनी बताउँछन् । एक तथ्यांक अनुसार नेपालमा लगभग ३० लाख लागुऔषध प्रयोगकर्ता रहेको उनी बताउँछन् । '३० लाखमध्ये ३० देखि ४० प्रतिशत इन्जेक्टिभ ड्रग्स प्रयोगकर्ता छन्,' उनले भने, 'मधेश प्रदेशको कुरा गर्ने हो भने अधिकांश अल्कोहल (मिदारी), क्यानाबिस, गाँजा, भाङ, निकोटिन र नाइट्राजिनिकन ट्याब्लेट । युज गर्न धेरै छन् । सस्तो र सबै ठाउँमा सजिलै उपलब्ध हुने भएकाले यो कमन भइसकेको छ ।' लागुऔषध प्रयोगकर्ता र लागुऔषध ओसारपसार तथा बेचबिखन गर्ने दुवैलाई जेलमै राख्ने कानुनी व्यवस्था छ । तर, यो पनि एउटा मानसिक समस्या हो र यसको उपचार गर्न सकिन्छ भन्ने हाम्रो सरकारको सिस्टममा छैन,' उनले भने- 'केही दिनको सुधारका लागि होइन कि दुर्व्यसनीलाई आर्थिक, सामाजिक रूपमा पुनर्स्थापित गर्ने कार्यक्रमसहितको सुधार गृहका आवश्यकता छ ।' निम्ता व्यक्त गर्दै डा. भा

माओवादी केन्द्रको केन्द्रीय समिति बैठकले जगाएका आशा र अनुत्तरित प्रश्न

निर्मल आचार्य

गर्गो । तयारीको काम पूरा गरी गत भदौ १६ मा देशव्यापी सबै ६७३३ वडामा अभियान उदघाटन गर्ने लक्ष्य लिइयो । सबै वडामा नभए पनि बहुमत वडामा अभियानको उत्साहजनक उद्घाटन भयो । अध्यक्ष प्रचण्ड नै वडामा सहभागी भई अभियानमा सहभागी हुँदा देशव्यापी रूपमा एउटा सकारात्मक ऊर्जा पैदा भयो । अभियान सफलताको मियो गाडियो । देशव्यापी उत्साहको लहर पैदा भयो ।

अभियानको बीचमा नेपाली समाजमा मनाइने महत्वपूर्ण चाडपर्व परे । समय कम हुने महसुस गरी अभियानमा एक महिना थप गरियो । केन्द्रीय पदाधिकारी, केन्द्रीय सदस्य र प्रदेश पदाधिकारीलाई अन्तरजिल्ला र प्रदेश सदस्यहरूलाई अन्तर पालिकामा जिम्मेवारी दिइएको अभियानले देश र प्रवासमा समेत ठूलै हलचल ल्याइदियो ।

नेपाली समाजमा जबरजस्त रूपमा स्थापित माओवादी सिक्यो, विधियो, हुँदैन भन्ने जस्ता भाषाका बीचमा अभियान अगाडि बढ्यो । बिस्तारै टोल बस्तीमा बसेका कार्यकर्तामा उत्साह पैदा हुन थाल्यो । पार्टी संगठनको चुस्तताको लागि विधान अधिवेशनको आधार तयार भएको छ र त्यो जनयुद्ध दिवस फागुन १ गतेकै दिन सुरु भएको छ ।

अभियान प्रस्तावमा बढ्दै गर्दा एकातिर सरकारले चालेका सु-शासनका कदमले उत्साह थप्यो भने अर्कोतिर विभिन्न अभियोग र आरोपमा माओवादी आन्दोलनमा

सहभागी नेता कार्यकर्ताको नाम जोडिँदा बीचमा केही शिथिलता आयो ।

यो विरोधाभाष अवस्थालाई साम्य पारी जिल्लामा अभियानलाई निरन्तर दिन निकै नै अप्ठ्यारो परेको कुरा यो पङ्क्तिकारले पनि प्युठान जिल्लाको अभियान इञ्चार्जको रूपमा खट्दै गर्दा महसुस गरेको हो । फेरि विभिन्न उपायले माहोल बनाउँदै अभियान अगाडि बढ्यो । अभियानका क्रममा मूलतः चार प्रवृत्ति देखिए । पहिलो, अभियानमा दिलोज्यानले खट्ने, दोस्रो अथा मनले खट्ने, तेस्रो खट्दै नखट्ने र चौथो अभियानलाई सक्रिय असहयोग गर्ने । यो अवस्थाको बीचबाट अभियान मूलभूत रूपमा सफल भयो । अभियानले एकातिर माओवादी सकिएको होइन फेरि जाग्यो भन्ने सन्देश गएको छ भने पार्टीभित्र खट्ने र नखट्ने नेता-कार्यकर्ताको पहिचान भएको छ ।

अभियानले पार्टी निर्माणको नयाँ आधार तयार बनाएको छ । समाजवादका लागि नयाँ आन्दोलनको अभियानको आधार तयार भएको छ भने विचार संश्लेषणको लागि विशेष महाधिवेशनको मजबुत आधार पनि तयार भएको छ । पार्टी संगठनको चुस्तताको लागि विधान अधिवेशनको आधार तयार भएको छ र त्यो जनयुद्ध दिवस फागुन १ गतेकै दिन सुरु भएको छ । शांति प्रक्रियामा आफ्दैरि माओवादीले एकअर्कोलाई आरोप र प्रत्यारोप लगाउने काम निकै नै भयो । माओवादीहरू आधुनिक युद्धवंशी जस्ता देखिए । अहिले अध्यक्ष प्रचण्डले आह्वान गर्नुभएको छ कि आरोप

प्रत्यारोप मात्र होइन, गहन छलफल गरौं र काम पनि गरौं । लामो समयपछि गम्भीर छलफल र काम सँगै गर्ने परिपाटीको सुरुवात भएको छ । यो निकै नै सुखद पक्ष हो ।

काम र कुरा सँगसँगै अघि बढाउने बलियो आधार पाँचौँ केन्द्रीय कमिटीको निम्न निर्णयलाई लिन सकिन्छ । यो निर्णय माओवादी आन्दोलनमा अर्को कोशेढुंगा सावित हुनेछ । अभियानमा १०० प्रतिशत खट्नेलाई बढाई पत्र, ६० भन्दा बढी ९० प्रतिशतसम्म खट्नेलाई धन्यवाद पत्र, १५ देखि ६० प्रतिशत खट्नेलाई सतर्कता पत्र । १५ प्रतिशतभन्दा कम खट्नेलाई- स्पष्टीकरण पत्र र कारबाही । यो निर्णय पक्कै पनि दूरगामी महत्त्वको हुनेछ ।

माघ २८ र २९ गते काठमाडौंमा बसेको केन्द्रीय समितिको पाँचौँ पूर्ण बैठकले अभियानलाई राजनैतिक, सांगठनिक र वैचारिक रूपमा निरन्तरता दिने पनि निर्णय गरेको छ । राजनैतिक रूपमा तराई मधेश केन्द्रित अभियान, हिमाल-पहाड-तराई जोड्ने अभियान, ठूला सहरहरूमा विशेष सम्बन्ध सुधार अभियान सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको छ भने विचार संश्लेषणको अभियानका लागि सेल, टोल, वडा, पालिका सम्मेलन गर्दै समयमै विशेष महाधिवेशन गर्ने निर्णय भएको छ ।

अभियानको मूल सिप्टि बहसबाट बहससम्म होइन, मर्यादित छलफल गर्दै काम पनि समयमै सम्पन्न गर्ने भन्ने रहेको छ । अभियानको लक्ष एक्लै चुनाव लड्ने तयारी र समाजवादको आधार तयार पार्ने भन्ने रहेको छ । पछिल्लो

समयमा माओवादी आन्दोलनको मूल समस्याको रूपमा संगठनात्मक समस्या देखापर्ने आएको छ । कमिटीहरूको संख्या, कार्यक्षेत्र, जिम्मेवारी, मूल्याङ्कन, पुरस्कार र दण्डको विधि पूरा हराएको छ । यद्यपि जनयुद्ध दिवसको पूर्वसन्ध्यामा बसेको केन्द्रीय समितिको पाँचौँ पूर्ण बैठकले केही आशा थपिदिएको छ । तर पनि केही प्रश्नहरू अनुत्तरित नै छन् ।

तल कोही हलचल नमान्ने, माथि फेरि कोकाकोच गर्ने । यो विरोधाभाष अनन्य गर्न जरुरी छ । सेल, टोल, वडा, पालिका, जिल्ला, प्रदेश हुँदै केन्द्रीय महाधिवेशनमा जाँदा पुनः पुरानो रोग उब्जने छ । सबैले प्रदेश र केन्द्र ताके । नपाउँदा वा निर्वाचित हुन नसक्दा पुनः भागडौड मच्चिने समस्या आउने छ । यसको समाधानका लागि कि त विधानमा किटान भएको संख्या अनुसार आयोगक कमिटी बनाउने, नभए माथिबाट अधिवेशन गर्दै तल जाने । यदि यस्तो गर्न सकिएन भने पुरानो रोग बल्लिन्छ छ र फेरि विधान भिच्ने प्रक्रिया सुरु हुनेछ । यदि यस्तो भयो भने यो भूभागपूर्ण हुनेछ ।

आशा गरौं, उचित निकाससहित वसुवादी निर्णय हुनेछ । संगठनमा परेको यो मक्के गाँठोलाई सही तरिकाले फुकाउन सके माओवादीलाई कसैले रोक्न सक्दैन । अन्यथा यही संगठनात्मक मक्के गाँठो यलपासोमा रूपान्तरण हुनेछ र माओवादीलाई कसैले बचाउन सक्ने छैन । विधान अधिवेशनमा यो यक्ष प्रश्नको जवाफ खोज्न सके मात्र माओवादीकै नेतृत्वमा समाजवादको यात्रा सम्भव हुनसक्छ । (आचार्य माओवादी केन्द्रको केन्द्रीय सदस्य तथा दाङ जिल्ला इञ्चार्ज हुन् ।)

नेपाल-न्युजिल्याण्ड पार्टी छरितो र क्रियाशील बनाउन सुभाब द्विपक्षीय बैठक

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाल र न्युजिल्याण्डबीच परराष्ट्रमन्त्रीसरमा द्विपक्षीय बैठक भएकामा उभयपक्षका साउद र न्युजिल्याण्डका उपप्रधान एवं परराष्ट्र तथा उद्योगमन्त्री विन्स्टन पिटर्सले आज वेलिङ्टनमा पारस्परिक हित र चासोका विषयमा छलफल गरेका हुन् ।

सिकेका सीप, ज्ञान र विशेषज्ञतालाई नेपालको विकासमा उपयोग गर्नसम्बन्धमा छलफल भएको उक्त दूतावासले जनाएको छ ।

त्यसअघि नेपाल-न्युजिल्याण्ड परराष्ट्र मन्त्रालय परामर्श बैठक भएको थियो । बैठकमा नेपाली पक्षको नेतृत्व परराष्ट्र मन्त्रालयका सहसचिव रीता धिताल र त्यहाँको परराष्ट्र मन्त्रालयको दक्षिण तथा दक्षिणपूर्वी एसियाका विभागीय निर्देशक जोन्ना केम्केसले न्युजिल्याण्डको नेतृत्व गर्नुभएको थियो ।

बैठकमा द्विपक्षीय सम्बन्धका सबै विषयमा विचार आदानप्रदान हुनका साथै दुई देशबीच आर्थिक-सांस्कृतिक सम्बन्धमा माध्यमबाट आपसी सहयोगलाई अझ सघन तुल्याउने सम्बन्धमा छलफल भएको थियो । परराष्ट्रमन्त्री नेतृत्वको प्रतिनिधिमण्डल यहाँ फागुन ३ गते स्वदेश फर्कने कार्यक्रम छ ।

बैठकमा नेपाली पक्षको नेतृत्व गर्ने उभयपक्षका आतिथ्यताका लागि विधानलाई पारित गरेर कार्यान्वयनमा लैजान सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए ।

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । नेकपा (माओवादी केन्द्र) को विधान अधिवेशनमा पार्टीलाई सङ्घीयताको मर्मअनुसार सञ्चालन गर्दै पार्टीलाई छरितो एवं क्रियाशील बनाउनुपर्ने सुभाब प्राप्त भएको छ ।

आफ्नो समूहबाट सुभाब पेश गर्ने क्रममा माओवादी नेता हिमाल शर्माले पदाधिकारीसहित प्रत्यक्ष निर्वाचनबाट चयन गर्नुपर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने सुभाब दिए । पार्टी र राजकीय नियुक्तिमा आलोपालोको व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख गर्दै उनले प्रदेशलाई थप अधिकार दिनुपर्ने सुभाब सरकारलाई पेश गर्नुपर्ने सुभाब दिनुभएको प्रधानमन्त्रीको सचिवालयले जनाएको छ । अर्का नेता दिलीपकुमार प्रजापतिले पार्टीलाई जनतासम्म लैजान नयाँ विधानले सहयोग गर्ने विश्वास व्यक्त गरिएको उल्लेख गर्दै जातीय छुवाछूतलाई गम्भीर अपराधको रूपमा राख्नुपर्ने सुभाब पेश गरे । केन्द्रीय सदस्यको संख्या सकेसम्म कम गर्नुपर्ने सुभाब दिए उनले पूर्णकालीन पार्टी सदस्यको स्पष्टरूपमा व्यवस्था गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

त्यसैगरी कुमार पौडेलले पार्टीलाई विधायकतामा सञ्चालनका लागि विधानलाई पारित गरेर कार्यान्वयनमा लैजान सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए । पार्टीले सत्ता सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था विधानमा गर्नुपर्ने सुभाब दिए ।

गर्नुपर्ने सुभाब पेश गरे । छलफलका क्रममा चुनाव चिन्ह फेरुपर्ने सुभाब प्राप्त भएको उल्लेख गर्दै उनले विश्वभरका नेपालीलाई समेट्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने सुभाब दिए । बामदेव क्षेत्रीले विधानलाई छरितो बनाउन सुभाब दिए । राजकीय पार्टी समितिलाई कार्यकारी बनाउने गरी विधान संशोधन हुनुपर्ने बताए । उनले पार्टीका सदस्यभन्दा पनि पार्टी शुभचिन्तकको पर्सुराम मलेले पार्टी एकता, आन्तरिक मूल्याङ्कन र मनोनयनलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने र छुवाछूतलाई गम्भीररूपमा लिने व्यवस्था

बदल्नुपर्ने सुभाब प्राप्त भएको उल्लेख गर्दै नागरिकता पाएपछि पार्टीको सदस्या प्राप्त गर्ने व्यवस्था बनाउनुपर्ने सुभाब पेश गरे । उनले आयोगलाई शक्तिशाली बनाउनुपर्ने र सबै पार्टी समितिलाई छरितो बनाउनुपर्ने सुभाब दिए । रजिन्त तामाङले यही अधिवेशनबाट पार्टी विधान पारित गरेर कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने सुभाब प्रस्तुत गर्दै आयोगलाई क्रियाशील अध्यक्षा अनुशासन समिति बनाएर पार्टीलाई समावेश गरेर सत्ता सञ्चालन समन्वय समिति बनाउनुपर्ने सुभाब पेश गरे । हरिराज अधिकारीले चुनाव चिन्ह

गरे । त्यस्तै नेता भक्कुरसुन्दर सुवेदीले वैज्ञानिक समाजवादमा जाने गरी प्रस्तावना लेखिनुपर्ने बताउँदै जातीय छुवाछूतलाई गम्भीररूपमा लिनुपर्ने सुभाब दिए । उनले नागरिकता पाएपछि पार्टी सदस्य दिनुपर्ने व्यवस्था गर्न र स्थायी समिति हटाउन सुभाब प्राप्त भएको उल्लेख गरे । निर्मल आचार्यले अनलाइनमार्फत पार्टी सदस्यता नवीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गर्न र पार्टीलाई प्रविधियुक्त बनाउन सुभाब पेश गरे । उनले स्थायी समितिलाई विधानमा राख्न नपर्ने सुभाब रहेको उल्लेख गर्दै पार्टीलाई पार्टी संरक्षक

समिति बनाउनुपर्ने बताए । ओम शर्माले प्रस्तावनालाई चुस्त बनाउनुपर्ने र पार्टीको नाम फेरुपर्ने सुभाब आएको उल्लेख गर्दै प्रत्यक्ष निर्वाचन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने बताए । उनले केन्द्रीयसहित सबै समितिलाई छरितो बनाउन एवं जननियन्त्रित पार्टी र पार्टी नियन्त्रित सरकार बनाउनुपर्ने बताए । हालसम्म १० समूहले विधानमाथि सुभाब पेश गरिसकेका छन् । मङ्गलबारदेखि प्रजा प्रतिष्ठानमा सुरु भएको अधिवेशनमा सहभागीलाई विभिन्न २० समूहमा विभाजन गरिएको छ ।

सरकार र संसद्को तौरतरिका पुरानै ढाँचाको : सांसद घर्ती

दुइ समाचारदाता

काठमाण्डु । सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट सुशासन, विकास र समृद्धिको आकाङ्क्षा पूरा गर्न संविधानको परिधीभित्र रहेर सबै जिम्मेवार पक्ष एकताबद्ध हुनु जरुरी छ । जनताको प्रतिनिधित्व गर्ने सर्वोच्च निकाय प्रतिनिधिसभामा सांसद आफ्नो जिम्मेवारी बहन गर्न सदा तत्पर र अडिग रहनुपर्छ । राष्ट्र र जनता केन्द्रित भई सांसदले आफ्ना भूमिका निर्वाह गर्नुको विकल्प छैन । अहिले राजनीतिक नेतृत्व, कार्यकर्ताको भनाइ र गराइबीचको तादात्म्यता कहँकतै नमिलेजस्तो अनुभूति भइरहेको छ । हामी जे गर्न सक्छौं, त्यही बोलुपर्छ । पिछिल्लो समय सरकारले गरेका राम्रा कामलाई सम्मान गर्नुपर्छ । राम्रोलाई राम्रो भन्न हिचकिचाउनुपर्छ जस्तो मलाई लाग्दैन । पिछिल्लो समय सरकार भ्रष्टाचारविरुद्ध जुन ठड्कले अगाडि बढिरहेको छ त्यो निकै सराहनीय छ । सुशासन कायम गर्ने प्रयत्न गरिरहेको छ । जनतालाई सुशासनको अनुभूति दिलाउन सरकारमात्र नभई राजनीतिक दल, सरोकारवाला निकाय, सञ्चारमाध्यमलगायत एकजुट हुनु आवश्यक छ । राष्ट्रको हितमा एकताबद्ध भएमा मात्र सुशासन कायम गर्न सकिन्छ ।

जो मन्त्री भयो उसैको जिल्लामा विकास निर्माणका कामलाई तीव्रता दिने संस्कार अर्कै पनि हामीले तोड्न सकेका छैनौं ।

आवश्यक छ ।

जनताका आवाजलाई मुखरित गर्ने थलो हो संसद् । मुलुक सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थामा आइपुग्दासमेत हाम्रो काम गर्ने तौरतरिका पुरानै ढाँचाको देख्छु । कतिपय सन्दर्भमा संसद् प्रति सरकारको जवाफदेहिताको कमी भएको छ । प्रतिपक्षको भूमिकामा समेत केही कमी-कमजोरी रहेका छन् । संसद् लाई प्रभावकारीरूपमा सञ्चालन गर्न सांसद आफ्नो भूमिकाप्रति सवेदनशील बनुपर्ने । जनताले निर्वाचित गरेका जनप्रतिनिधि कानुन निर्माणसँगै जनताका समस्यालाई नजिकबाट बुझ्ने प्रयास पनि गर्नुपर्छ ।

पिछिल्लो समय अध्ययन तथा रोजगारीका लागि युवाको विदेश पलायन भयावह छ । मुलुकका युवा जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न सरकारले ठोस नीति र कार्यक्रम ल्याउन हिला गर्नुहुँदैन । राजनीतिक परिवर्तनसँगै युवालाई देशभित्रै सोहीअनुसूचीको वातावरण सिर्जना गर्न सक्ने । प्रचुर सम्भावना रहेको कृषि, व्यावसायिक काममा जनतालाई आकर्षित गर्न सक्ने । कृषिप्रधान देशमा समुद्र नेपालको सपनालाई साकार गर्न कृषि नीतिले वास्तविक किसानलाई प्रवर्द्धन गर्न सकेको छैन । कृषि नीतिलाई मात्र नयाँ आधारमा समसामयिक बनाउन सकेमा मात्र केही हदसम्म युवालाई देशभित्रै काममा उन्मुख गराउन मद्दत पुग्दछ । बाह्य मुलुकमा बागाएकी नेपाली पसिना स्वदेशमा सदुपयोग गर्न कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकीकरण गरी व्यवसायिकतातर्फ उन्मुख गराउन आवश्यक छ ।

सङ्घीयताले जन्माएको कान्छो जिल्ला रुकुमपूर्व हो मेरो निर्वाचन क्षेत्र । यो धरातलीयरूपमा हिमाली जिल्ला र भौगोलिक हिसाबले विकट जिल्लाको रूपमा चिनिन्छ ।

निर्वाचनको समयमा जनतामाथि यस क्षेत्रको विकास र समृद्धिका लागि गरेका वाचालाई साकार पार्ने अनुकूल वातावरण निर्माण हुनुसकेको छैन । मुलुकको भौगोलिक बनावटअनुसार नीति-निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हो तर तराईका फाँटमा लाग्नु हुने विद्यालयका मापदण्ड, विकासका मानकहरू हिमाली जिल्लालाई पनि सोही आधारमा मापन गरिन्छ, जुन निकै अव्यवहारिक छ ।

मेरो निर्वाचन क्षेत्रले प्रशासनिक सङ्घीयता अर्कै पनि प्राप्त गर्न सकेको छैन । राजनीतिक सङ्घीयता ल्याएका छैन । प्रशासनिक सङ्घीयता पूर्णरूपमा अर्कै पनि ल्याएका छैनौं । रुकुमपूर्वको ३१ वडामध्ये करिब २२ वडामा सचिव छैनन् । अर्कै कर्मचारी व्यवस्थापन गर्न सकिराहेका छैनौं । केही पालिकामा कार्यकारी अधिकृत नै छैनन् ।

जो मन्त्री भयो उसैको जिल्लामा विकास निर्माणका कामलाई तीव्रता दिने संस्कार अर्कै पनि हामीले

तोड्न सकेका छैनौं । यस क्षेत्रका जनताले विकास निर्माणको जुन अपेक्षा गरेका थिए । सोहीअनुसूचीको बजेट विनियोजन हुनुसकेको छैन । अपेक्षा गरी आगामी दिनमा यस्ता समस्या निराकरण हुँदै जानेछन् । विधाधिकी कामको सिलसिलामा मेरो भूमिकाप्रति मतदाता सन्तुष्ट छन् भन्ने अपेक्षा छ ।

सांसद घर्तीको परिचय

सांसद पूर्णबहादुर घर्ती नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) मा आबद्ध छन् । लुम्बिनी प्रदेश, रुकुमपूर्व-१ बाट उनी प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित भएका हुन् । विसं २०४१ देखि राजनीतिमा प्रवेश गरेका नेता घर्ती विसं २०५६ मा नेकपा (माओवादी केन्द्र) केन्द्रीय समितिमा निर्वाचित भएका थिए । साथै उनी विसं २०६५ देखि २०६६ सम्म नेपाल टेलिभिजनको बोर्ड अध्यक्षसमेत रहेका थिए । सङ्घीयता कार्यान्वयनको पहिलो कार्यकालमा उनी लुम्बिनी प्रदेशको पहिलो सभामुख थिए ।

मधेश प्रदेश सरकार
खेलकुद तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
व्यावसायिक तथा सीप विकास तालीम केन्द्र
जनकपुरधाम, धनुषा
(सूचना प्रकाशित मिति २०८०/११/३३)
व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र जनकपुरको मिति २०८०/१०/०८ गते प्रकाशित आशयपत्र पेश गर्ने सूचना अनुसार पेश भएका आशयपत्रहरू मध्ये बारबर, स्काभेट अर्पेट, बाखापालन, फिसियरी टेक्सिसियन, बार टेन्डर र केयर गिभर विषयमा पर्याप्त मात्रामा आशयपत्र पेश हुन नआएकोले CTEVT बाट सम्बन्धन प्राप्त गरेका विगत ३ वर्ष देखि समान प्रकृतिका काम सम्पन्न गरेका तालिम प्रदायक फर्म, वा कम्पनिहरूले दर्ता प्रमाण पत्र, मु.अ.क मा दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि आ.व.०७९१०८० सम्मको कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपिको नोटरी समेत गराई यस तालिम केन्द्रबाट रु १०००/- तिरि प्राप्त हुने आशय पत्र भरी सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ दिन २०८०/११/१९ गते कार्यालय समयमा आशयपत्र दर्ता गराउन हुन सन्धिबन्धित सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

मुखियापट्टी मुसहरनिया गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तुलसियाही जब्दी, धनुषा, मधेश प्रदेश सेवा करारमा शिक्षक पदपूर्ति सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति:- २०८०/११/०२गते)

यस गाउँपालिकालाई शिक्षण अनुदान अन्तर्गत तपसिलका पदमा पालिका शिक्षक सेवा करारमा पदपूर्ति गर्न आवश्यक भएकोले उल्लेखित योग्यता पुगेका उम्मेदवारहरूलाई यो विज्ञापन प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र)दिन भित्र रीतपूर्वक दर खास्त दिनका लागि सूचित गरिन्छ ।

तपसिलः

क्र.सं.	विज्ञापन नं.	तह	विषय	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता	संख्या
१	३९/०८०/०८१	माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२)	शिक्षा	सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर तह उतीर्ण गरे को रसामुदायिक उच्च मा.शि.व्यवस्थापन निर्देशिका २०७१ संशोधन अनुसार योग्य भएको ।	१(एक)
२	४०/०८०/०८१		नेपाली		२(दुई)
३	४१/०८०/०८१		अंग्रेजी	सम्बन्धित विषयमा स्नातक तह उतीर्ण गरेको तर सामाजिक विषयको उम्मेदवार हुनका लागि शिक्षक सेवा आयोगले तोके बमोजिम हुनेछ ।	३(तीन)
४	४२/०८०/०८१	माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	गणित		३(तीन)
५	४३/०८०/०८१		विज्ञान		३(तीन)
६	४४/०८०/०८१		सामाजिक शिक्षा		२ (दुई)
७	४५/०८०/०८१		लेखा		१(एक)
८	४६/०८०/०८१		नेपाली		२(दुई)
९	४७/०८०/०८१	आधारभुत तह (कक्षा ६-८)	अंग्रेजी	सम्बन्धित विषयमा प्रवीणता प्रमाण पत्र तह उतीर्ण गरेको ।	३(तीन)
१०	४८/०८०/०८१		गणित		१(एक)
११	४९/०८०/०८१		विज्ञान		२(दुई)
१२	५०/०८०/०८१		सामाजिक शिक्षा		२(दुई)
१३	५१/०८०/०८१	आधारभुत तह (कक्षा १-५)		कुनै पनि संकायमा प्रवीणता प्रमाण पत्र तह उतीर्ण गरेको ।	१०(दस)

योग्यता र आवश्यक कागजातहरू:-

- उमेर :-** शिक्षक सेवा आयोगले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- छनौट प्रक्रिया :-** लिखित परीक्षा, अन्तरवार्ता र प्रयोगात्मक ।
- पाठ्यक्रम :-** शिक्षक सेवा आयोगले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- दरखास्त दिने स्थान :-** आवेदनको ढाँचा www.mukhiyapattimusaharmiyamun.gov.np वाट डाउनलोड गरी गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय वा इमेल ठेगाना mrrmmun@gmail.com मा वा गाउँपालिकाको वेबसाइटबाट गुगल मार्फत फर्म भरी आवेदन दिन सकिनेछ ।
- दरखास्त दस्तुर:-**माध्यमिक तह शिक्षक (कक्षा ९-१२) सम्मका लागि रु.१४००/-,आधारभुत तह शिक्षकका (६-८) का लागि रु. १०००/- र आधारभुत तह (कक्षा १-५) सम्मका लागि रु.५००/- मात्र प्रभु बैंक लिमिटेड, मुखियापट्टी शाखामा रहेको यस कार्यालयको आन्तरिक राजश्व खाता नं. १४८०१३४५३१७००१४३ वा गाउँपालिकाको राजश्व खातामा समेत दस्तुर बुझाउन सकिनेछ ।
- निर्वाहसुविधा:-** गाउँ पालिकाको निर्णय अनुसार ।
- विज्ञान विषयको हकमा अध्यापन अनुमति पत्र भएको फारम पेश नभएमा अध्यापन अनुमतिपत्र नभएपनि समावेश गरिने, अध्यापन अनुमतिपत्र पेश गरेको खण्डमा प्राथमिकता दिइने छ ।
- आवेदन तथा संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरू:-** आवेदकले कागजात पेश गर्दा नोटरी पब्लिकवाट प्रमाणित गराई उल्लेखित कागजातहरूका प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्ने हुन्छ ।

१. नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि	२. दुई प्रति पासपोर्ट साइजको फोटो
३. चारित्रिक प्रमाणपत्र	४. शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र
५. शिक्षण पेशाको अनुभव खुल्ने प्रमाणपत्र	६. स्थायी अध्यापन अनुमति प्रमाणपत्र

९. यस सूचनामा उल्लेख नभएका कुरा तथा नियुक्ति सम्बन्धमा अन्तिम निर्णय गाउँपालिकाको हुनेछ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अमेरिकी सदनका नेताद्वारा युक्रेनको सहयोग अस्वीकार

एएफपी

वासिङ्टन । अमेरिकी प्रतिनिधि सभाका सभामुखले रूसी नेता भ्लादिमिर पुटिनविरुद्ध उभिनका लागि युक्रेनलाई युद्ध सहायता प्रदान गर्न आवश्यक रहेको अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनको आग्रहलाई बेवास्ता गर्दै मङ्गलबार युक्रेनका लागि युद्ध सहायता रोक्नुभएको छ ।

आगामी नोभेम्बरमा हुने राष्ट्रपतीय निर्वाचनमा बाइडेनका सम्भावित प्रतिद्वन्द्वी डेनल्ड ट्रम्पसँग निकट रहेर काम गर्ने सभामुख माइक जोनसनले आफूले विधेयकमाथिको मतदानलाई अगाडि बढाउने कुनै मनसाय नरहेको बताउनुभएको छ । "मैले पक्कै पनि दिने छैन," उहाँले भन्नुभयो ।

उक्त विधेयक मङ्गलबार सिनेटमा पारित भएको थियो । यसमा मुख्यतया पश्चिमसमर्थक युक्रेनको सुरक्षाका साथै इजरायल र ताइवानको शीर्ष अमेरिकी रणनीतिक प्राथमिकताहरूको लागि ९५ अर्ब अमेरिकी डलरको कोष समावेश छ । ह्वाइट हाउसमा बाइडेनले अमेरिकी सहयोगी राष्ट्रलाई सहयोग गर्नु र विशेषगरी युक्रेनले दुई वर्षदेखि जारी रूसी आक्रमणलाई रोक्न सक्षम गरिरहेको अवस्थामा सहयोग गर्नु आधारभूत जिम्मेवारी भएको बताउनुभएको छ ।

"इतिहासले चिहार्इरहेको छ," बाइडेनले

टेलिभिजनमा पाँच पटक उक्त वाक्यांश दोहोर्‍याउँदै भन्नुभयो । "यो विधेयकको समर्थन गर्नु पुटिनको विपक्षमा उभिन हो । यसको विरोध गर्नु पुटिनको हातमा खेल्नु हो," डेमोक्र्याटिक पार्टीका नेता तथा अमेरिकी राष्ट्रपति बाइडेनले भन्नुभयो । पूर्व राष्ट्रपति ट्रम्पले आर्थिक प्रतिबद्धता पूरा गर्न असफल भएका नेटो सदस्यराष्ट्रहरूमाथि आक्रमण गर्न रूसलाई प्रोत्साहित गरे पनि राष्ट्रपति

बाइडेनले ट्रम्पको पनि आलोचना गर्नुभएको थियो ।

राष्ट्रपति बाइडेनले भन्नुभयो, "भगवानलाई साक्षी राखेर बोल्नुपर्छ, बास्तवमा यो मूर्ख र लाजमर्दो कुरा हो । यो खतरनाक छ । यो गैर-अमेरिकी निर्णय हो," बाइडेनले भन्नुभयो । "दुई पटक महाभियोग लागेका ट्रम्पले पश्चिमी सैन्य गठबन्धनलाई 'प्रोटेक्सन ट्याकेट'का रूपमा हेर्नुभएको छ । उहाँले थप्नुभयो, "अमेरिकी इतिहासमा कुनै पनि राष्ट्रपतिले रूसी 'अधिनायकवाद'सामु भुकेका छैनन् ।" संसद (अमेरिकी कङ्ग्रेस) मा रहेको अस्तव्यस्तताका कारण युक्रेनलाई दिने अमेरिकी सहयोग महिनोदेखि ठप्प भएको छ भने युक्रेनी नेताहरूले बढ्दो रूसी आक्रमणको सामना गर्न महत्त्वको याचना गरिरहेका छ ।

सिनेटको ९५ अर्ब डलरको प्याकेजमा इजरायली सेना र ताइवानका लागि आर्थिक सहयोग समावेश गरिएको छतर ६० अर्ब अमेरिकी डलरको टूलो हिस्साले युक्रेनलाई गोलाबारुद आपूर्ति, हतियार र अन्य महत्वपूर्ण

आवश्यकताहरूको पुनः भण्डारण गर्न मद्दत गर्नेछ । केही रिपब्लिकनहरूले ट्रम्पको पदा पछिछोड्न चालबाजीलाई अस्वीकार गरेपछि यो सिनेटमा सजिलै पारित भएको थियो ।

तर जोनसनले मेक्सिकोको सीमापार संयुक्त राज्य अमेरिकामा अवैध आप्रवासन रोक्न कडा नयाँ उपायहरू बिना युक्रेनको सुरक्षालाई सम्बोधन गर्न नसक्ने बताउनुभएको छ । उहाँले भन्नुभयो, "हामी वास्तवमा यो सीमामा नियन्त्रण प्राप्त गर्न अमेरिकी जनताप्रति ऋणी छौं ।" वास्तवमा, दशकौंमा सबैभन्दा कठोर नयाँ अमेरिकी सीमा सुरक्षा उपायहरू लागू नगरिकन विदेशी सहायता प्रदान गर्न सिनेटमा डेमोक्र्याटहरूले पहिले नै रिपब्लिकनहरूसँग मिलेर संयुक्त विधेयक तयार गर्न सहकार्य गरिसकेका छन् ।

उक्त विधेयक सिनेटमा अनुमोदनका लागि राखिएको थियो तर जोनसनले सदनमा यसलाई रोक्ने घोषणा गर्नुभएको छ । यसले सिनेटलाई उक्त संस्करणलाई त्याग्न र मङ्गलबारको नयाँ विदेशी सहायता-मात्र विधेयकमा प्रवेश गराउन उत्प्रेरित गरेको थियो । यसलाई जोनसनले फेरि एक पटक अस्वीकार गर्नुभएको छ । गत चुनावमा पराजित भए पनि रिपब्लिकन पार्टीमा प्रभुत्व जमाएका र अहिले चार वटा छुट्टै मुद्दामा ९९ वटा आपराधिक मुद्दा खोपिहेका ट्रम्पले यो अवधिभरि नै कङ्ग्रेसको लगाम खिच्न सफल हुनुभएको छ ।

उहाँले युक्रेनलाई रूसविरुद्धको लडाईंमा सहयोग गर्ने कुराको विरोध गर्दै आफू निर्वाचित भएमा एक दिनमै युद्धको वैकल्पिक समाधान गर्ने बताउँदै आउनुभएको छ । उहाँले सांसदहरूलाई अमेरिकी सीमा सुधारसम्बन्धी विधेयकलाई पारित नगर्न खुलेआम अह्वान गर्नुभएको छ । बाइडेनले ट्रम्पले सीमा विवादलाई राजनीतिक प्रहारका रूपमा प्रयोग गरेको आरोप लगाउनुभएको छ ।

कुवेतलाई हराउँदै नेपाल सेमिफाइनलमा

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । कुवेतलाई हराउँदै नेपाल एससी महिला प्रिमियर कप क्रिकेट प्रतियोगिताको सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेको छ ।

मलेसियाको क्वालालम्पुर स्थित वाइएसडी युकेएम क्रिकेट मैदानमा बुधबार भएको खेलमा नेपालले कुवेतलाई आठ विकेटले पराजित गर्दै सेमिफाइनलमा पुगेको हो । टस जितेर पहिला ब्याटिङ रोजेको कुवेतले नेपाललाई ७४ रनको लक्ष्य दिएको थियो ।

ब्याटिङ गर्ने क्रममा वर्षाले खेल प्रभावित गरेको थियो । नेपालले १२ ओभरमा २९ रन बनाउनु पर्ने लक्ष्य पाएका ६ दशमलव ५ ओभरमा दुई विकेट गुमाउँदै लक्ष्य

पूरा गर्‍यो । नेपालको जितमा कप्तान इन्दु बर्माले सर्वाधिक २२ रन बनाइन् । उनले २१ बलमा एक चौकाको सहायताले अविजित २२ रन बनाएकी हुन् । त्यस्तै सीता रानामगरले १७ रन जोडिन् भने कविता जोशीले अविजित ४ रन बनाइन् । बलिङ गर्दै कुवेतकी मारयाम ओमरले एक विकेट लिइन् ।

यसअघि कुवेतले निर्धारित २० ओभरमा ९ विकेट गुमाउँदै ७३ रनको योगफल बनाएको थियो । कुवेतका लागि प्रियदा मुरलीले सर्वाधिक २९ रनको योगदान दिइन् । उनले ३३ बलमा तीन चौका र एक छक्काको मद्दतमा २९ रन बनाएकी हुन् । त्यस्तै खादिजा खालिल र सान्धी बलासुब्रमानीले समान १३/१३

रन जोडे । कुवेतलाई ७३ रनमा समेट्ने क्रममा नेपालकी सीता राना मगरले ह्याट्रिक विकेट लिइन् भने रबिना क्षेत्री र कविता कुँवरले समान दुई/दुई विकेट लिए ।

नेपाल समूह 'डी' को विजेता तथा कुवेत समूह 'ए' को उपविजेताका रूपमा क्वाटरफाइनलमा प्रवेश गरेका हुन् । नेपालले समुह चरणको खेलमा हडकड, धुटान र माल्दिभ्सलाई पराजित गरेको थियो ।

यति जित सँगै सेमिफाइनल खेलमा नेपालले आयोजक मलेसियाको सामना गर्नेछ । प्रतियोगिताको फाइनलमा पुग्ने दुई टोलीले आगामी सेप्टेम्बरमा आयोजना हुने एसिया कप क्रिकेटमा सहभागिता जनाउन पाउनेछन् ।

अष्ट्रेलियामा करिब दुई लाख घरमा विद्युत् सेवा अवरुद्ध

एएफपी

मेलबर्न । शक्तिशाली आँधीका कारण पूर्वी अष्ट्रेलियामा एक लाख ७४ हजार घर तथा व्यवसायमा क्षति पुगेको अधिकारीहरूले बुधबार बताएका छन् ।

भिक्टोरिया राज्यको टूलो भूभागमा मङ्गलबार खराब मौसमका कारण १५० किलोमिटर प्रतिघण्टा (९० माइल प्रतिघण्टा) भन्दा बढीको हुरी चलेको राज्य सरकार र आपतकालीन सेवाहरूले बताएका छन् । भिक्टोरिया प्रहरीले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै ५० वर्षीय एक डेरी किसानको छतमा काम गर्ने क्रममा उडेको भनावशेषले किचेर मृत्यु भएको जनाएको छ ।

आँधीका कारण मेलबर्नको पश्चिममा रहेको ग्रामपियन क्षेत्रमा पनि डटेलो लागेको र एउटा सानो सहरका केही घर टहरा जलेर नष्ट भएको राज्यको अग्नि नियन्त्रण प्राधिकरणले जनाएको छ । अष्ट्रेलियाली इन्धन बजार

सञ्चालकका अनुसार आँधीका कारण शुक्रमा पाँच लाख ३० हजार घर परिवार तथा व्यवसाय विद्युत्विहीन बनेका छन् । बुधबार दिउँसोसम्म पनि करिब एक लाख ७४ हजार घर परिवार विद्युत् सेवाबाट बञ्चित भएको बताइएको छ ।

प्राधिकरणले भनेको छ, "व्यापक क्षतिको मात्रालाई ध्यानमा राख्दै प्रभावित सबैलाई पुनः विद्युत् सेवा सञ्चालन गर्न केही दिन लाग्न सक्ने देखिन्छ ।" हावाहुरीले घरका छाना उडाएको, रुख र

बिजुलीका खम्बाहरू ढलाएको सञ्चालकमाध्यम र सामाजिक सञ्जालमा शेयर गरिएका तस्वीरहरूमा देखिएको छ । राज्यको ऊर्जा प्राधिकरणका अनुसार ढलेको ट्रान्समिसन टावरका कारण भिक्टोरियाको सबैभन्दा टूलो बिजुली जेनेरेटर लोय याड ए बन्द भएको छ भने यसलाई अहिले फिडमा पुनः जडान गर्ने काम भइरहेको छ ।

भिक्टोरियाका ऊर्जा मन्त्री लिली डी एम्ब्रोसियोले भन्नुभयो, "यो राज्यको इतिहासमा सबैभन्दा टूलो विद्युत्

सेवा अवरुद्ध घटनामध्ये एक हो । भिक्टोरिया राज्यका आपतकालीन व्यवस्थापन आयुक्त रिचर्ड गुनेन्टले चर्चा याडका कारण भिक्टोरियामा 'धेरै पटक अगलागी' भएको बताउनुभयो । गुनेन्टले पत्रकार सम्मेलनमा भन्नुभयो, "अति प्रभावित ग्रामपियन क्षेत्रमा आगोको ज्वालाले पोमोनलमा 'धेरै आवासीय घरहरू' जलाएको छ । ती घरहरूमा सयौं बासिन्दाहरू बसोबास गर्दै आएका थिए ।

मेलबर्नको द एज पत्रिकामा प्रकाशित एक रिपोर्टअनुसार कति घरमा क्षति भयो भन्नेबारे अहिले नै भन्न सकिने अवस्था नरहेको राज्यका अग्निनियन्त्रक अधिकारीले बताएका छन् । भिक्टोरियाली अधिकारीहरूले राज्यभर डटेलो र मौसमको चेतावनी कम गरिएकाले विद्युत् आपूर्ति सुचारु गर्न र आगलागीबाट भएको क्षतिको पूर्ण मात्रा पत्ता लगाउन काम गरिरहेको बताएका छन् ।

बन्धकका परिवार न्याय खोज्दै आईसीसीमा

एएफपी

जेरुसलेम । गाजामा बन्धक बनाइएका करिब १०० परिवारका प्रतिनिधिले हमासविरुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतमा 'मानवताविरुद्धको अपराध'को मुद्दा दायर गर्न बुधबार हेग पुगेका छन् ।

इजरायली अधिकारीहरूका अनुसार हमासको नेतृत्वमा प्यालेस्टिनी लडाकुहरूले अक्टोबर ७ मा इजरायलमाथि आक्रमण गर्दा करिब २५० जनालाई अपहरण गरेका थिए, जसमध्ये करिब १३० जना अझै गाजामा बन्धक बनाइएका छन् । तीमध्ये २९ जनाको मृत्यु भएको अनुमान गरिएको छ ।

"यो हाम्रो कथा मात्र होइन । यदि हामीले यसलाई रोक्नेछौं भने भोलि यो सारा विश्वको कथा हुनेछ," गाजामा बन्धक बनाइएका मध्येका एक व्यक्तिका आफन्त ओफ्री बिबासले भन्नुभयो । "सम्पूर्ण मानव जातिले एक विश्वव्यापी 'आतङ्कवादी सेना' विरुद्ध एक साथ उभिन पर्छ, यसमा हमास उसको अभियानको एक इकाई मात्र हो," हेगको लागि उडान भर्नुभन्दा केही मिनेट अघि उहाँले भन्नुभयो । 'होस्टेज एण्ड मिसिड फ्यामिलीज

फोरम' का हेम रुबिनस्टाइनले अभियान समूहले हमासका नेताविरुद्ध आईसीसीमा मुद्दा दायर गर्ने बताउनुभयो । रुबिनस्टाइनले तेल अभिभ नजिकै बेन गुरियन विमानस्थलबाट टेलिभिजनमा प्रसारण गरिएको भिडियो सन्देशमा भन्नुभयो, "हामी बन्धकका परिवार हौं र हामी भयानक नारकीय अवस्थाबाट गुज्रएका छौं र अझै पनि गुज्रिरहनुपर्ने बाध्यता देखिएको छ ।" उहाँले भन्नुभयो, "हामी हमासका सदस्य र तिनका सहयोगीहरूविरुद्ध मुद्दा दायर गर्नेछौं र उनीहरूले मानवताविरुद्धको अपराधका लागि सबैभन्दा टूलो मृत्यु चुकाउनु पर्ने सुनिश्चित गर्नेछौं ।" इजरायलको आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारमा एएफपीले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कअनुसार अक्टोबर ७ मा भएको हमासको आक्रमणका कारण इजरायलमा करिब एक हजार १६० जनाको मृत्यु भएको थियो ।

इजरायलको स्वास्थ्य मन्त्रालयका अनुसार इजरायलमा भएको आक्रमणमा परी कम्तीमा २८ हजार ४७३ जनाको मृत्यु भएको छ । मृतकमध्ये अधिकांश महिला र बालबालिका रहेका छन् । बन्धक बनाइएका परिवारले इजरायली अधिकारीहरूलाई

बाँकी बन्धकहरूको रिहाईका लागि दबाव दिइरहेका छन् । इजरायलका गुप्तचर प्रमुख डेभिड बारैयाले मङ्गलबार इजरायली राजधानीमा सिआइएका निदेशक विलियम बर्न्सलाई भेटेर गाजामा युद्ध रोक्ने कतारी मध्यस्थताको योजनाबारे छलफल गर्नुभएको थियो ।

कतारका प्रधानमन्त्री र इजरायली अधिकारी 'सिमेट' समितिले उक्त वार्ता इजरायलले दक्षिणी शहर रफाहमा स्थलगत आक्रमण गर्नुअघि युद्धविरामको लागि तीव्र प्रयासको एक भाग हो । यस क्षेत्रको आधाभन्दा बढी जनसंख्या पलायन भएको छ । नरसंहार, युद्ध अपराध र मानवताविरुद्धको अपराधजस्ता गम्भीर अपराधको अनुसन्धानका लागि आईसीसी विश्वको एक मात्र स्वतन्त्र अदालत हो ।

अदालतका मुख्य अभियोजक करिम खानले सोमबार गाजामा रहेका सबै बन्धकहरूलाई रिहा गर्न आह्वान गर्दै रफाहमा इजरायलको सम्भावित आक्रमणबारे चिन्ता व्यक्त गर्नुभएको थियो । खानले एक्स (ट्वीटर) मा भन्नुभएको छ, "गाजामा भएका घटनाहरूको बारेमा आफ्नो कार्यालयको अनुसन्धानलाई अति तात्कालिकताको रूपमा अगाडि बढाइएको छ ।"

Invitation for Bids

Madhesh Province Government

Madhesh Institute of Health Sciences

Provincial Hospital

Madhesh Province

Janakpurdham, Dhanusha

Date of publication: 15 February 2024

Invitation for Bids No: MP/MIHS/NCB/GOODS-3/2080-81

- The Madhesh Institute of Health Sciences, Provincial Hospital invites electronic bids from eligible bidders for the procurement of Aama Surakshya Programme Medicine and Surgical Goods under National competitive bidding – Single Stage Two Envelope procedures.
- Under the Single Stage, Two Envelope Procedure, Bidders are required to submit simultaneously two separate sealed envelopes, one containing (i) the Technical Bid and the other (ii) the Price Bid, both in turn enclosed in one sealed envelope as per the provision of ITB 23 of the Bidding Document.
- Eligible Bidders may obtain further information and inspect the bidding documents from PPMO eGP system www.bolpatra.gov.np/egp
- Bidder must submit their bid electronically may download the bidding documents for e-submission from PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp. Bidders, submitting their bid electronically, should deposit the cost of bidding document NRs.3000/- in the following Rajaswa (revenue) account as specified below.

Information to deposit the cost of bidding document in Bank:

Name of the Bank: Rastriya Banijya Bank

Name of Office: Madhesh Institute of Health Sciences, Provincial Hospital

Office Code no.: 3700517012

Office Account no.: 1000100200010000

Rajaswa (revenue) Shirshak no.: 14229

- Pre-bid meeting shall be held at Madhesh Institute of Health Sciences, Provincial Hospital, Janakpurdham at 01:00 PM on 6 March 2024.
- Electronic bids must be submitted through PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp on or before 12:00 noon on 17 March 2024. Bids received after this deadline will be rejected.
- The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 01:00 PM on 17 March 2024 at the office of Madhesh Institute of Health Sciences, Provincial Hospital, Janakpurdham Dhanusha. Bids must be valid for a period of 90 days from the date of bid opening and must be accompanied by a bid security or scanned copy of the bid security in pdf format in case of e-bid, amounting to a minimum of NRs.4,50,000/-, which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid (i.e. 120 days)
- If the last date of submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid and bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.
- The evaluation will be done on unit rate and the contract will be awarded to the bidder offering the lowest price of the individual commodities.

Hospital Director

लगानी सम्मेलनमा सहभागी हुन आह्वान

दुई समाचारदाता काठमाण्डु । नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले नेपालमा जलविद्युत, पर्यटन, कृषि तथा उत्पादन लगायतका क्षेत्रमा लगानी गर्न विश्वका लगानीकर्ताहरूलाई आह्वान गरेका छन्।

संयुक्त अरब इमिरेट्सको दुबइमा आयोजित विश्व सरकार शिखर सम्मेलन (वर्ल्ड गभर्नेट्स समिते) मा नेपालको निजी क्षेत्रका तर्फबाट धारणा राख्ने अध्यक्ष ढकालले नेपालमा लगानीका प्रचुर सम्भावना रहेकाले विश्वका लगानीकर्ताहरूलाई यसबाट लाभ लिन आग्रह गरेका हुन्।

उनले भने "नेपालमा जलविद्युत, पर्यटन पूर्वाधारको विकास, कृषिको आधुनिकीकरण र उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूमा लगानीका प्रचुर सम्भावना रहेकाले लगानीका लागि विश्वभरका लगानीकर्ताहरूलाई आह्वान गर्दछु।" उनले नेपाल सरकारले मुलुकमा लगानीको प्रक्रियालाई सरल बनाउन, नियामकीय कतिपय फ्रिक्टेड काम गरी पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्न र व्यावसायिक वातावरण निर्माण गर्न नेपाल सरकार र निजी क्षेत्रका तर्फबाट पहल भइरहेको कुरा पनि सो सम्मेलनमा राखेर भएको महासम्मेलले बुधवार जारी गरेको

विज्ञापित जनाइएको छ। उनले भनेका छन् "नेपाल सरकारले यही अप्रिल २८-२९ मा आयोजना गर्न लागेको नेपाल लगानी शिखर सम्मेलन २०२४" लाई मध्यनजर गर्दै नेपालमा लगानीको अनुकूल वातावरण बनाउन केही ऐन-नियममा संशोधनको प्रक्रिया अगाडि बढाएको छ। साथै, विभिन्न सम्भावित साभेदार मुलुकहरूसँग द्विपक्षीय लगानी सम्झौता गरी लगानी सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न गइरहेको छ। यसले दुई देशबिच व्यावसायिक गतिविधि विस्तारमा सहज वातावरण बनाउनेछ।"

उनले नेपालले आयोजना गरेको सो लगानी सम्मेलनमा सहभागी हुन पनि सबैसँग आग्रह गरे। "सिएडि फ्युचर गभर्नेट" भने नाराका साथ आयोजना भइरहेको उक्त सम्मेलनमा विश्वका केही देशका राष्ट्र तथा सरकारप्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घस्था, राजनैतिक दल तथा निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको छ। शिखर सम्मेलनमा अध्यक्ष ढकालले नेपालको अर्थतन्त्र र देशको अर्थतन्त्रको विकासमा निजी क्षेत्रको भूमिकाको बारेमा चर्चा गर्दै नेपालको वर्तमान आर्थिक अवस्थाको बारेमा पनि जानकारी गराएका थिए।

दश मेगावाटसम्मका आयोजनाको पिपिए खुलाउने निर्णय

दुई समाचारदाता

काठमाण्डु । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले दश मेगावाटसम्मका जलविद्युत आयोजनाको विद्युत खरिद-बिक्री सम्झौता (पिपिए) खुल्ला गर्ने निर्णय गरेको छ। गत माघ २४ मा बसेको प्राधिकरण सञ्चालक समितिको १६३औँ बैठकले १० मेगावाटसम्मका नदी प्रवाही (आरओआर) र अर्धजलाशययुक्त (पिआरओआर) जलविद्युत आयोजनासँग पिपिए खुलाउने निर्णय गरेको हो।

दश मेगावाटसम्मका जलविद्युत आयोजनाको विद्युत 'लेउ या तिर' (टेक अर पे) प्रावधानका आधारमा खरिद गरिने प्राधिकरणले जनाएको छ। आयोजनाको विद्युत सुक्यायाम (मडिसर १५ देखि जेट १५ सम्म) आठ रुपैयाँ ४० पैसा र वर्षायाम (जेट १६ देखि मडिसर १५ सम्म) का लागि चार रुपैयाँ ८० पैसामा खरिद गरिनेछ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले दश मेगावाटसम्मका आयोजनामा उत्पादन समिश्रण (जेनेरेसन मिक्स) का आधारमा तय गरिएको पिपिए सीमा (कोटा) लागू नहुने व्यवस्था गरिएको बताए। स्थानीय प्राकृतिक स्रोतको अधिकतम प्रयोग र स्वदेशी साना लगानीकर्ताको लगानीलाई जलविद्युत क्षेत्रमा प्रोत्साहन गर्न यस्तो निर्णय गरिएको उहाँले जानकारी दिए। "कोटाका कारण दश मेगावाटसम्मका जलविद्युत आयोजनाको पिपिए हुन सकिरहेको थिएन। अब दश मेगावाटसम्मका आयोजनालाई उक्त कोटा लागू नहुने भएकाले जहिले र जति क्षमताको भए पनि पिपिए गर्न सकिन्छ। यसले स्वदेशी साना लगानीकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने छ", अधिकारी निर्देशक घिसिङले भने, "अब ग्रीड आवद्ध सम्झौता (ग्रीड कनेक्सन एग्रीमेन्ट) भएका र हुने दश मेगावाटसम्मका जलविद्युत आयोजनाको पिपिए जति र जहिलेपनि गर्ने छौं।"

हालसम्म दश मेगावाटसम्मका ८९ आयोजनाले पिपिएका लागि प्राधिकरणमा

निवेदन दिएका छन्। आयोजनाको क्षमता तीन सय ५१ मेगावाट छ। त्यसमध्ये, एक सय ९५ मेगावाटका ४४ आयोजनासँग ग्रीड आवद्ध सम्झौता सम्पन्न भइसकेको छ। आगामी दश वर्षमा उत्पादन गरिने १५ हजार मेगावाटको लक्ष्यलाई आधारमा निजी विद्युत प्रणालीमा जलाशययुक्त आयोजनाको २५ प्रतिशत, अर्धजलाशययुक्त आयोजनाको ३० प्रतिशत र नदी प्रवाहमा आधारित आयोजनाको ४५ प्रतिशत अंश रहने गरी उत्पादन समिश्रण तय गरिएको थियो। सोही आधारमा पिपिएको सीमा तय गरिएको थियो। आरओआर आयोजनाका लागि तय गरिएको अर्थात् छ हजार सात सय ५० मेगावाट सीमा पूरा भइसकेकाले १० मेगावाटसम्मका आयोजनाको समेत पिपिए हुन सकिरहेको थिएन। दश मेगावाटसम्मका जलविद्युत आयोजनाको पिपिए गरिसकेको छ।

बढेको क्षमताको विद्युत किन्ने

प्राधिकरण सञ्चालक समितिले पिपिए भइसकेका जलविद्युत आयोजनाको क्षमतावृद्धि गरिएमा थप हुने विद्युत खरिद

गर्दा हुने राष्ट्रिय ग्रीडको कुल क्षमताको १० प्रतिशतसम्मको सीमामा रहेर प्रतिस्पर्धाका आधारमा सौर्य ऊर्जाको पिपिए गर्ने छ। यसअघि राष्ट्रिय ग्रीडको जडित क्षमताको १० प्रतिशतसम्ममा सीमामा रहेर सौर्य आयोजनाहरूको पिपिए हुँदै आएको थियो। सौर्य आयोजनाको विद्युत प्रतिस्पर्धाबाट खरिद गर्न प्रति युनिट पाँच रुपैयाँ ९४ पैसा अधिकतम आधार दर तय गरिएको छ। प्रतिस्पर्धाका उक्त दरभन्दा जसले कम कबोल गर्छ त्यही आयोजनासँग पिपिए गरिने प्राधिकरणले जनाएको छ।

"नयाँ व्यवस्था बमोजिम करिब आठ सय मेगावाटका सौर्य आयोजनाको पिपिए गर्न सकिने छ। हाम्रो स्वामित्वमा रहेका २००, १३२ र ३३ कैभी सबस्टेसन नजिक निर्माण हुने सौर्य आयोजनाको पिपिए गर्ने गरी प्रतिस्पर्धा गराउने छौं", कार्यकारी निर्देशक घिसिङले भने, "जलविद्युत आयोजना निर्माण हुन केही समय लाने तर सौर्य आयोजना एक/डेढवर्षभित्रमा आउने भएकाले हिउँदको बढ्दो विद्युत मागलाई पूरा गर्न ग्रीडमा आवद्ध सौर्य ऊर्जालाई प्राथमिकता दिइएको हो।"

गर्दा हुने राष्ट्रिय ग्रीडको कुल क्षमताको १० प्रतिशतसम्मको सीमामा रहेर प्रतिस्पर्धाका आधारमा सौर्य ऊर्जाको पिपिए गर्ने छ। यसअघि राष्ट्रिय ग्रीडको जडित क्षमताको १० प्रतिशतसम्ममा सीमामा रहेर सौर्य आयोजनाहरूको पिपिए हुँदै आएको थियो। सौर्य आयोजनाको विद्युत प्रतिस्पर्धाबाट खरिद गर्न प्रति युनिट पाँच रुपैयाँ ९४ पैसा अधिकतम आधार दर तय गरिएको छ। प्रतिस्पर्धाका उक्त दरभन्दा जसले कम कबोल गर्छ त्यही आयोजनासँग पिपिए गरिने प्राधिकरणले जनाएको छ।

"नयाँ व्यवस्था बमोजिम करिब आठ सय मेगावाटका सौर्य आयोजनाको पिपिए गर्न सकिने छ। हाम्रो स्वामित्वमा रहेका २००, १३२ र ३३ कैभी सबस्टेसन नजिक निर्माण हुने सौर्य आयोजनाको पिपिए गर्ने गरी प्रतिस्पर्धा गराउने छौं", कार्यकारी निर्देशक घिसिङले भने, "जलविद्युत आयोजना निर्माण हुन केही समय लाने तर सौर्य आयोजना एक/डेढवर्षभित्रमा आउने भएकाले हिउँदको बढ्दो विद्युत मागलाई पूरा गर्न ग्रीडमा आवद्ध सौर्य ऊर्जालाई प्राथमिकता दिइएको हो।"

ठेकाठेकीको माग घट्दै

दुई समाचारदाता लमजुङ । लमजुङको दोर्दी गाउँपालिका-८ खिन्चोक बैँसीका ३५ वर्षीय राजेन्द्र विकलाई परम्परागत काठका ठेकी व्यवसायबाट जीविकोपाजना समस्या हुन थालेको छ। विसं २०७२ देखि श्रीकृष्ण हस्तकला उद्योग दर्ता गरेर ठेकी व्यवसाय सुरु गर्नुभएका विकलाई हिजोआज ठेकी बिक्री हुन छाडेपछि समस्या हुन थालेको हो।

परम्परागत रुपमा गाउँबैँसी पाल्ने किसान घट्टे जाँदा र आधुनिक सामग्री प्रयोग गर्न थालेसँगै काठका ठेकीको व्यवसाय कम हुन थालेको भन्दै यो पेसाबाट जीविकोपाजनामा समस्या हुन थालेको विकले बताए। परम्परागत काठका ठेकी बनाउने पेसाबाटै आफ्ना बाबा र दूलो दाइले परिवार सहज रुपमा चलाए पनि यहाँ पेसा आफूले गर्दा आम्दानी हुन नसकेको उनको भनाइ थियो।

विकले बाबापछि दाजुले चलाएको र दाजुपछि त्यही कारखानामा आफूले काठका ठेकी बनाउँदै आएको बताए। कुमालको चक्र जस्तै घुम्ने बिजुलीको मेसिनमा बिहानदेखि साँभ्रसम्म ठेकी बनाउने कारखानामा उनी व्यस्त छन्। उनले ठेकी बनाउनका लागि जस्तापाताको छानाभित्र लडिइरहेका काठका मुढालाई सुम्पुम्याउँदै कहिले यता र कहिले उता पल्टाउँछन्। कुन काठबाट कस्तो र कुन आकारको बनाउने भन्नेमा आफ्नो दिन बित्ने राजेन्द्रले बताए। लामो फलामको छिनो, धारिलो टुप्पो अलिअलि कुभ्रिएको त्यही छिनोले काठका मुढा कोट्याएर काठका ठेकी तयार गर्दै बिक्री गरेर आम्दानी हुने उनको भनाइ थियो।

योबाहेक अन्य पेसा नभएकाले काठका सामग्री बिक्री नहुँदा परिवारको गुजारा चलाउनका लागि छिमेकीसँग सरसापट गर्दै आउनुको विकले गुनासो गरे। आफू एकैले दैनिक दुई/तीन वटासम्म ठेकी तयार गरे पनि ठेकीको माग नहुँदा, बजार अभावलाग्यत कारणले आम्दानी घटेको भन्दै पेसा नै छाड्ने अवस्था आउन लागेको उनले बताए।

माइसुर्यतदेखि व्यवसाय नभएको भन्दै साउनेदेखि कातिकसम्म केही मात्रा बिक्री भएको बताए। व्यापार हुनेको समयमा दैनिक रु पाँच सय भन्दाबढी बचत हुने उनको भनाइ थियो।

गाउँपालिका अध्यक्ष युवराज अधिकारीले परम्परागत काठका ठेकी बनाउने व्यवसाय लोप हुँदै गएको भन्दै यसको संरक्षणमा आफू लागिपरेको बताए। विगतमा धेरै ठाउँमा यस्ता सामग्री बनाउने भए पनि अहिले पालिकाभरी दुई जना मात्र रहेको जनाउँदै उनले पालिकाले उनीहरूले उत्पादन गरेका ठेकीको प्रवर्द्धन गर्न थालेको जानकारी दिए। पालिकाले मायाको चिनो स्वरूप उनीहरूले बनाएको ठेकी दिन थालेको भन्दै विद्यालय तथा अन्य महोत्सवहरूमा पनि मायाको चिनोस्वरूपत यस्ता ठेकी दिनलाई उनले सबैलाई आग्रह गरे। उनीहरूले आधुनिक मेसिन पालिकासँग माग गरे पनि तत्काल बजेट नभएकाले उपलब्ध गराउन नसकिएको अध्यक्ष अधिकारीको भनाइ थियो। आगामी आर्थिक वर्षमा अत्याधुनिक उपकरण उपलब्ध गराउने योजना पालिकाले बनाएको उहाँले जानकारी दिए।

किसानको रोजाइमा परेन अदुवाखेती

दुई समाचारदाता

उदयपुर । जिल्लाको पश्चिमी पहाडी क्षेत्र, मध्य र पूर्वी पहाडी क्षेत्रमा उत्पादन हुँदै आएको व्यावसायिक अदुवा उत्पादन हाल आएर घट्दै गइरहेको छ।

जिल्लाको पश्चिमी पहाडी क्षेत्रको कटारी नगरपालिकाको सिरिसे, हर्दनी मयङ्खु, बेतिनी, घुर्मी, सोरुङ्छबीसे, कटारी, सोमबारे रिस्कु क्षेत्रसहित उदयपुर गढी गाउँपालिकाको भलायाडाँडा, बर्, तावाश्री क्षेत्रमा लामो समयदेखि व्यापकरूपमा उत्पादन हुने गरेको भए पनि कृषकले उचित मूल्य पाउन छाडेपछि हाल आएर अदुवाखेती समेत घट्दै गइरहेको कृषक बताउँछन्।

पाँच/सात वर्षदेखि अदुवाको उचित मूल्य पाउन छाडिएका कारण आफूहरूले विगतको जस्तो अदुवा खेती विस्तार गर्न छाडेको उदयपुर गढी भलायाडाँडाका कृषक बमबहादुर मगर बताउँछन्। कटारी-१० सोरुङ्छबीसेका कृषक गौरबहादुर राउत भन्छन्, "अदुवा खरीदकर्ताले उचित मूल्य नै दिन मान्दैन, दुख गरेर अदुवाखेती गरे पनि उचित मूल्य नपाएपछि गाउँलेले पहिलेको जस्तो धेरै खेती गर्न छाडे।"

अर्का कृषक बेदबहादुर तामाङ्ले जिल्लाभित्र वा बाहिरका बिचौलिया आएर सुरुमा नै रु ५० देखि ६० सम्म प्रतिकिलो मूल्य तोकेर खरिद गर्ने गरेको बताए। उनले भने, "उनीहरूले गाउँबाट बाहिर लगेर रु एक सय २५ देखि रु डेढ सय प्रतिकिलोमा

बिक्री गर्छन्, हामी वर्षेनी ठागिन पर्ने बाध्यता छ।" कटारी रिस्कु सोमबारेका कृषक रामु दनुवारका अनुसार वर्षेनी बाहिरका मान्छे आएर अदुवाको मूल्य निर्धारण गर्ने गरेका कारण कृषकले उचित मूल्य नपाएर कम मात्र अदुवा खेती गर्ने गरेका छन्। गाउँघरबाट सस्तोमा खरिद गरेका अदुवा व्यापारीले विराटनगर, जनकपुर, वीरगञ्ज लगेर महङ्गोमा बिक्री गर्ने गरेका कृषक बताउँछन्। आफूहरूले नसरे र बोसे जातको अदुवा उत्पादन गर्ने गरेको सोमबारेका कृषक पद्म दनुवार बताउँछन्। अदुवा खरीदकर्ता तथा व्यापारीले अदुवाको जातअनुसार फरक मूल्य निर्धारण गर्ने गरेका कारण आफूहरूले उचित मूल्य नपाएको कृषक बताउँछन्। कृषि ज्ञान केन्द्रका अनुसार

जिल्लामा २०७५ सालदेखि २०७८ सालसम्म वर्षेनी पाँच सय ८८ हेक्टरदेखि पाँच सय ८३ हेक्टर क्षेत्रफलमा अदुवाखेती हुँदै आएको देखिन्छ। विसं २०७९ र २०८० मा आएर पाँच सय ७७ हेक्टर क्षेत्रफलमा मात्र अदुवाखेती भएको तथ्याङ्क रहेको ज्ञान केन्द्रका सूचना अधिकारी तथा अधिकृत फुलमाया शेर्पा बताउँछन्। जिल्लाको मध्यपहाडी क्षेत्रको रौतामाई गाउँपालिकासहित चौएण्डीगढी नगरपालिकाको सिद्धिपुर चौदण्डीगढी क्षेत्रमा समेत हाल व्यावसायिक रुपमा अदुवा उत्पादन हुँदै गइरहेको ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ। समयअनुसार उचित मूल्य नपाएपछि कृषकले विगतजस्तो व्यापकरूपमा अदुवाखेती विस्तार गर्न छाडेको कृषक बताउँछन्।

Invitation for Bids
Laxminiya Rural Municipality
Office of Rural Municipal Executive
Laxminiya Bazar, Dhanusha
Date of publication: 15/02/2024

1. Laxminiya Rural Municipality, Office of Rural Municipal Executive, Laxminiya Bazar, Dhanusha invites following electronic bid from eligible Nepalese bidders under Sealed Quotation.

S. N	Contract ID No. and Description	Total Cost (Without VAT & contingencies)	Bid Document Price (Non Refundable)	Last Date and Time of Bids Document Submission	Bid Opening Date	Bid Validity Period	Bid Security	
							Amount Nrs.	Validity Period
1	LAX/GOODS/01-2080/81 Cha line sadak ma layit jadan karya	Rs. 1751255	Nrs.1000	01st Mar 2024 (Within 12:00 hrs)	1st Mar 2024 Within 13:00 hrs	45 days From last date of bid submission	Rs 50,000.00	75 days From last date of bid submission

3. Eligible bidders may obtain further information from PPMO's website www.bolpatra.gov.np/egg

Chief Administrative Officer

प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि प्रदेश सरकार तत्पर : मुख्यमन्त्री यादव

राजविराज नगरपालिकाको नाममा अल्पकालिन अन्तरिम आदेश

सिकन्दर पासवान

कलैया । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सरोजकुमार यादवले प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि प्रदेश सरकार तत्पर रहेको बताएका छन् । प्रादेशिक अस्पताल कलैयामा डाईलेसिस र एसएनसियु सेवाको उद्घाटन गर्दै मुख्यमन्त्री यादवले प्रादेशिक अस्पतालमा प्रभावकारी सेवा प्रदान गरी आम जनतालाई सहज रुपमा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन मधेश प्रदेश सरकारले सहयोगका लागि कुनै कसर बाँकी नराख्ने बताए ।

उत्तम भन्ने-जन्मेको बच्चाहरुलाई तत्कालै सिसामा राख्नुपर्ने, किडनीको रोगीलाई रक्त सञ्चार गराउनुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै गरिबीको रेखामा रहेको ब्यक्तिहरुलाई पनि सहज पहुँचका लागि प्रेशा सरकारले ती सामग्रीहरु प्रदान गरिएको छ ।

आमाग्री दिनमा प्रादेशिक अस्पताल कलैयालाई प्रेशाकै नमुना अस्पतालको रुपमा विकास गर्ने सोच रहेको बताउँदै उनले सोही अनुसारले काम अगाडि बढाइएको जानकारी दिए । कर्मचारीहरुलाई नागरिकको स्वास्थ्य सेवा चुलतुरुस्त रुपमा दिनमा कुनै प्रकारको कञ्जुस्याइ गर्न निर्देशन समेत दिएका थिए । सिटिस्क्यान, ५ बेडको पोष्ट टप वार्ड पनि चाडै

उपलब्ध गराउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै मुख्यमन्त्री यादवले कर्मचारी र भौतिक संरचना निर्माणमा समेत सहयोग गर्ने जानकारी दिए । मधेश प्रदेशमा सिरहा अस्पताललाई मात्र १ सय ५० बेड र बाँकी ७ जिल्लालाई १ सय बेडको अस्पतालको रुपमा स्तरोन्नति गरेको उनले जानकारी दिए ।

कलैया प्रादेशिक अस्पतालमा इकुमेन्टहरु पर्याप्त रहे पनि जनशक्तिको अभावमा प्रभावकारी सेवा दिन नसकेको अस्पताल

प्रशासनले गुनासो गरेका थिए । ईन्डोस्कोपी, अपरेसन थिएटर, भेन्टीलेटर, थाईगाईड, एसएनसियु मेसिनफुल सेटअपको इमेरेजेन्सी, रक्त संचार केन्द्र लगायतका सुविधाहरु प्रादेशिक अस्पतालमा रहे पनि सो विधाका विज्ञ नरहेको हुँदा कतिपय मेसिनबाट दिनुपर्ने सेवाहरु कलैया अस्पतालका प्रमुख डाक्टर अजय गुप्ताले नै दिनुपर्ने बाध्यता रहेको अस्पताल विकास समितिका अध्यक्ष प्रकाश चौगाईले जानकारी दिए । २५ बेड हुँदै सय बेडको

अस्पताल संचालन समी यहाँ टूलो क्षमताको भिडियो एक्सरे, एक्सरेको आवश्यकता, ल्यावमा भरपर्दो समानहरु उपलब्ध गराउनुको साथसाथै थप जनशक्तिको पनि व्यवस्था नहुँदा समस्या सुजना हुने गरेको कलैया प्रादेशिक अस्पतालका प्रमुख गुप्ताले बताए । डाईलेसिसको उद्घाटनसँगै जिल्ला बासीहरुलाई टूलो राहत हुने भएको छ पूर्व संघीय सांसद रामबाबु कुमार यादवले बताए । डाईलेसिसका लागि

टुडे समाचारदाता

राजविराज । राजविराज नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत विष्णु प्रसाद गुरुङलाई संधिय मामिला तथा सामन्य प्रशासन मन्त्रालय फिर्ता पठाउने नगरपालिकाको निर्णय विरुद्ध परेको उत्रेसन रिटमा अदालतले बुधवार अल्पकालिन अन्तरिम आदेश जारी गरेको छ ।

नगरपालिकाले अधिल्लो दिन मंगलवार प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गुरुङलाई संधिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय फिर्ता पठाउने निर्णय गरेको थियो । सो निर्णय गैर कानुनी भएको भन्दै निर्णय बदरका लागि उत्रेसन आदेश जारी गरी पाउँ भनी उनी न्याय खोज्दै उच्च अदालत जनकपुर-राजविराज इजलाशा पुगेका थिए । नगरपालिकाका कार्यवाहक नगर प्रमुख इसरत परवीनको अध्यक्षतामा गत माघ १९ गते वसेको कार्यपालिकाको बैठकले कर्मचारी भन्दा राजनीती गर्न खोजेको र कार्यालयको काममा उदासिन रहेको आरोप लगाउँदै प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गुरुङलाई मन्त्रालय फिर्ता पठाउने निर्णय गरेको थियो । उक्त निर्णय बारे अधिल्लो दिन जानकारी सहित फिर्ता पठाइएको पत्र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गुरुङलाई थमाइए पछि उनी अदालत पुगेका थिए । उनी अदालत पुगेको

खबर पाएपछि भन आक्रोशित बनेका केही वडाअध्यक्ष उनको कार्यक्षेत्र र निवास स्थलमा समेत तालाबन्दी गरेका थिए । यद्यपी निवासमा गरिएको तालाबन्दीको व्यापक आलोचना भएपछि मंगलवार राती ८ बजे तालाबन्दी खोलिएको थियो ।

मौग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने ? आदेश जारी नहुने भन्ने आशंका राखी सोही दिन भित्र आफै वा कानुन बमोजिमको प्रतिनीधी मार्फत लिखित जवाफ पेश गर्नु भनी उल्लेख छ । आदेशमा फागुन ६ गते दुबै

नगरपालिकाका कार्यवाहक नगर प्रमुख इसरत परवीनको अध्यक्षतामा गत माघ १९ गते वसेको कार्यपालिकाको बैठकले कर्मचारी भन्दा राजनीती गर्न खोजेको र कार्यालयको काममा उदासिन रहेको आरोप लगाउँदै प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गुरुङलाई मन्त्रालय फिर्ता पठाउने निर्णय गरेको थियो ।

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गुरुङले कुनै पनि पालिकाका जनप्रतिनीधीलाई संधिय सरकार मातहतका कर्मचारीलाई फिर्ता पठाउने र सखा गर्ने अधिकार नरहेको भन्दै सो निर्णय विरुद्ध कार्यवाहक नगर प्रमुख इसरत परवीनलाई विपक्षी बनाउँदै अदालतमा उत्रेसन रिट दायर गरेका थिए । रिट उपरको सुनवाई गर्दै न्यायाधिश कौशल चन्द्र सुवेदीको इजलासले अन्तरिम आदेश जारी गरेको हो । आदेशमा यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको

पक्षको उपस्थितीमा छलफल गराई निष्कर्षमा पुग्न उपयुक्त हुने भन्दै सो प्रयोजनका लागि सोही दिनको पेशी समेत तोकिएको छ । यस्तै आदेशमा अन्तरिम आदेशको छलफलका लागि पेशी तोकिएको मिति सम्म निवेदकलाई हाजिर भई नियमित कामकाज गर्न अवरोध नगर्नु/गर्न नदिनु भनी उच्च अदालत नियमावली २०७३ को नियम ४२ (१) बमोजिम विपक्षीहरुको नाममा अल्पकालिन अन्तरिम आदेश जारी गरि दिएको समेत उल्लेख गरीएको छ ।

हराउँदै श्रीपञ्चमी पर्वका कृषि परम्परा महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पसको भवन शिलान्यास

टुडे समाचारदाता

जलेश्वर । मधेशको प्राचीन मिथिलाक्षेत्र चाडवाड र लोक सांस्कृतिक परम्पराले उर्वर मानिन्छ । माघ शुक्लपञ्चमी पनि कतिपय परम्परासँग जोडिएको पर्व छ । यस दिनलाई वसन्तपञ्चमी वा श्रीपञ्चमी भन्ने गरिएको छ । श्रीपञ्चमी पर्व वैदिक परम्परामा विद्याकी अधिष्ठात्री देवी सरस्वतीको पूजनोत्सव र ससाना नानीहरुको अक्षरारम्भसँगै कतिपय कृषि परम्परासँग जोडिएको छ । यद्यपि अब पर्वविशेषका कृषि परम्परा भने हराउँदै छन् । महोत्तरीसहितका प्राचीन मिथिलाक्षेत्रमा श्रीपञ्चमीका दिन मनाइने कृषिसम्बद्ध परम्परा देखिन छाडेका छन् ।

मिथिलाक्षेत्रमा श्रीपञ्चमीकै दिन गरिने वर्षभरका कृषिकाम गर्ने श्रमिक चयन गर्ने, कृषि ज्यवल मर्मत गर्ने लोहार (कृषि ज्यवल मर्मतको काम गर्ने जातिविशेष) पक्कापक्की गर्ने र बाँके खेत्तामा एकै दिन भएपनि हलो घुमाउने परम्परा अब देखिन छाडेको छ । यहाँका गाउँ बस्तीमा कृषि कार्यका श्रमिक पाउने छाडिएपछि यी परम्परा हराउँदै गएको भन्नाहा-४ थारुटोल बगरका ७५ वर्षीय किसान रामजैतार सिंह थारु बताउछन् ।

“गाउँमा न मजदुर (कृषि श्रमिक) पाइन्छन्, न लोहार ! कहाँ खोज्ने ? कहाँ पुग्ने ?” थारु भन्छन्, “यी चलन नातिनातिनालाई सुनाइने कथाजस्तै भइसके ।” श्रीपञ्चमी पर्व नजिकिन थालेपछि यसपछिको एक वर्षभरि खेतीपातीका काम गर्ने मजदुरको पक्कापक्की गर्ने र पर्वका दिन ती श्रमिकलाई घरमा बोलाएर टीका लगाइ दिएर वरण गर्दै मिष्ठान्न भोजन गराएर दक्षिणा दिने पुरानो मैथिल परम्परा छ । यसैगरी कृषि ज्यवल (हलो, कोदालो, कुटो, कचिया, खुर्पाआदि) मर्मत गर्ने (हलोको फाली उखाउने/पिट्ने, हलो, हरिस/जुवा काँटछाँट गर्ने,

बनेको थैला) फुक्न चलाउने नै छैनन्” घरको पारिवारिक अवस्था दर्साउँदै राममिलन भन्छन्, “उमेरदारी सबै बिदेसिए, घरमा म र बुढी त छौं ।” काम गर्ने उमेरका जति मुगलान पसेपछि यता खेतीपातीका काममा मजदुर पाइन छाडेसँगै यीसँग जोडिएका परम्परा हराउँदै गएका पाका किसान एक स्वरले बताउँछन् । अब त चाडपर्व परम्परामात्र नभएर बुटो पुस्ता सकिएपछि खेतबारी सबै भाँके बनेको चिन्ता पो पस्न लागेको राममिलनले टुटो-टुटो ७५ वर्षीय रामविलास ठाकुर बताउछन् । श्रमिक र लोहार नपाउँदा पुग्ने चलन हराए भई श्रीपञ्चमी पर्वमा कमसेकम एक मोड हलो जोले परम्परा पनि अब देखिन छाडेको छ ।

“अब खेतीपाती सुविधामुखी भइसक्यो, मान्छेले गोरु पाल्न छाडे, घरमा गोरु नै नभएपछि के मोड घुमाउनु ?” बर्दिया-७ प्रेमनगरका ७० वर्षीय अर्जुन महतो भन्छन्, “अब हाम्रा चलन कथाकहानीजस्ता भइसके ।”

मिथिलाका चाडपर्व कृषि कार्य र फसलसँग अन्तरसम्बन्धित

हुँदै आएका परम्परा देखिन्छ्यो । श्रीपञ्चमी कृषि कार्यको नयाँ वर्ष प्रारम्भको दिन मानिने परम्परा रहेको बुढापाका सम्झन्छन् । “एक मोड भए पनि हलो घुमाउनु भनेको वर्षको पहिलो दिन काम बिस्तुर जान नदिनु भन्ने सन्देश त हो” गौशाला-१० लक्ष्मीनियाँका ७५ वर्षीय किसान लक्ष्मीप्रसाद सिंह कुशवाहा भन्छन्, “यी सबै चलन हराए ।”

मिथिलामा अधिकांश चाडपर्वमा कृषि फसलले राम्रो बजार पाउने चलन छ । श्रीपञ्चमीमा केशोर र बयर फलको महत्व छ । यसैगरी छठमा उखु, अदुवा, बेसार र ज्यामिरसहितका कृषि उत्पादनले बजार पाउँछन् । मिथिला खासमा कृषि प्रधान क्षेत्र भएका हुँदा यहाँका चाडवाडमा कृषि कर्म र उत्पादनको सम्बन्ध जोडिएको मैथिल परम्पराको कर्मकाण्डका ज्ञाता बर्दिया-२ का दिनेशकुमार भा बताउछन् । तिलासक्रायतमा तरुल, सुटुनी र उखुबाट बन्ने सख्खर । नयाँ वर्ष (वैशाख १ गते) को जुडशीतलमा सोहीजन, चौरचन/छठमा केरा । पर्वपिच्छे कृषि फसलका विशेष सम्बन्ध रहेका भा सम्झन्छन् ।

आफ्नो ठाउँका पुराना लोकपरम्परा हराउँदै जाँदा पाका पुस्ताका मैथिल खिन्ता जनाउँछन् । एकरूप छ अर्को परम्परा बिसँदै, हराउँदै गएपछि आफ्नो विगतप्रति गौरवको गर्ने अवस्था नै नरहने चिन्ता लाग्ने गरेको बर्दिया-९ पशुपतिनगरका ८० वर्षीय किसान नथुनी महतो बताउछन् । नयाँ पुस्ताले यी चाडपर्वविशेषका लोक परम्परा खोजी थामी दिनु भन्ने लाग्ने गरेको महतोको भनाइ छ ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । धनुषाको ढल्केबरमा महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पसको भवन शिलान्यास गरिएको छ । बुधवार मिथिला नगरपालिकाका नगरप्रमुख महेन्द्र महतो र उपप्रमुख सुनीतासिंह बुढाथोकीले एक कार्यक्रमबीच क्याम्पस भवनको शिलान्यास गरेका छन् ।

भवन शिलान्यास गर्दै नगरप्रमुख महतोले क्याम्पस निर्माणपश्चात् यस भेगका विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा हासिल गर्न बाहिर जानुपर्ने बाध्यता

हट्टे बताए । उनले प्रस्तावित योजना अनुसार बि.एड, बि.डि.एस, बि.बि.एस, सिटिईभिटी अन्तर्गत तीन वर्षे सिभिल ओभरसियर र सर्भेयर (अमिन) को पढाइ

बजेटबाट हुने बताए । “भवन निर्माणका लागि आर्थिक वर्षमा साढे चार करोड रूपैयाँ साधारण सभाबाट छुट्टयाएका थियौं । जसमध्ये टेन्डरमार्फत एमएस जेभी निर्माण कम्पनीले अढाइ करोड रूपैयाँमा ब्लक वि अन्तर्गतको पहिलो तलाको टेक्का पाएको छ”, उनले भने । क्याम्पस निर्माण तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक सबै कानुनी प्रक्रिया पूरा भएको बताउँदै नगरप्रमुख महतोले भवन निर्माण भए लगत्तै क्याम्पस सञ्चालन गरिने बताए ।

लोसपामा महतो टाढिए, त्रिपाठी नजिकिए

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा)बाट वरिष्ठ नेता राजेन्द्र महतो टाढिए लगत्तै हृदयेश त्रिपाठी नजिकिएका छन् । त्रिपाठीको नेतृत्वमा रहेको जनता प्रगतिशिल पार्टी (जप्रपा) र लोसपाबीच प्रारम्भिक चरणमा छलफल भएको दुवै दलका नेताहरुले पुष्टि गरेका छन् । पार्टी एकीकरणको विषयमा कुनै चर्चा नभएको बताउँदै जप्रपाका अध्यक्ष त्रिपाठीले

भने, ‘लोसपाका नेताहरुसित सहकार्यको सवालमा प्रारम्भिक चरणको छलफल भएको छ । त्रिपाठीले गठन गरेको जप्रपाले गत आम निर्वाचनमा एकस्थान पनि जित्न सकेन । लोसपालेपनि राष्ट्रिय पार्टीको मान्यता गुमाए । लोसपाका वरिष्ठ उपाध्यक्ष जितेन्द्र सोनलले पनि सामान्य छलफल भएको बताएका छन् । ‘सबै दलसित छलफल हुन सक्छ’ उनले भने, तर अहिले ठोस रुपमा छलफल पनि अगाडि बढेको छैन ।

वैदेशिक रोजगारीका सम्बन्धमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- १८ वर्ष उमेर पूरा नभई वैदेशिक रोजगारीमा नजाऔं,
- वैदेशिक रोजगारमा जानुअघि आवश्यक सीप तथा भाषा सिक्ौं,
- आफू जान लागेको देश, गर्ने काम र पाउने पारिश्रमिकको जानकारी लिऔं,
- अर्काको लहलहेमा वैदेशिक रोजगारमा नजाऔं,
- ईजाजत प्राप्त कम्पनी मार्फत रोजगारीमा जाऔं, दलालको फन्दामा नपर्ौं,
- सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि श्रम स्वीकृति लिएर मात्र जाऔं,
- नेपालको विमानस्थल प्रयोग गरेर मात्र वैदेशिक रोजगारमा जाऔं,
- सरकारले तोकेभन्दा बढी रकम मागेमा तुरुन्त वैदेशिक रोजगार विभाग वा स्थानीय प्रशासनमा खबर गरौं,
- विदेशमा कमाएको रकम सुरक्षित राखौं र आधिकारिक माध्यमबाट मात्र घर पठाऔं,
- विदेशमा फजुल खर्च नगरौं, कमाएको रकम बचत गरी घर फर्का आफै उद्यमी बनौं,
- श्रम स्वीकृतीको अवधि सकिएपछि अनिवार्य स्वदेश फर्किऔं,
- पुनः जानुपर्ने भए श्रम स्वीकृती लिएर मात्र जाऔं ।

आवश्यकता
जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा तपसिल बमोजिमको कर्मचारी आवश्यकता भएको हुँदा ईच्छुक महानुभावहरुले बायोडाटा सहित जनकपुर टुडेको कार्यालयमा सम्पर्क गर्नु हुन जानकारी गराइन्छ ।
कम्प्युटर अपरेटर - १ (एक) जना
सम्पर्क
जनकपुर टुडे मिडिया ग्रुप प्रा.लि.
जनकपुरधाम, धनुषा
सम्पर्क नं. : ९८०१६२६०२६, ९८५४०२६०२५

महोत्तरी सडक खाना महोत्तसव २०८०
फाल्गुण ५, ६, ७ गते
महोत्तसवको आकर्षण
मधेश प्रदेश भरिका खानाको स्वद एकै ठाउँमा
केन्द्रिय र स्थानीय कलाकारहरुको बेजोड प्रस्तुती
5, 6, 7 February 2024
आर्थिक सहयोग: बर्दिया नगरपालिका संस्कृति तथा पर्यटन प्रवृद्धन समिति बर्दिया, महोत्तरी
संरक्षक: नेपाल होटल तथा पर्यटन व्यवसायी महासंघ, मधेश प्रदेश
आयोजक: होटल तथा पर्यटन व्यवसायी संघ, महोत्तरी
सौजन्य: अंजनी सुइट, हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर, जनकपुरधाम-८, धनुषा